

HØRINGSNOTAT

Resumé og kommentarer til høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om aktivsocialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love.

J.nr. 19/11625

SYD
AIH

1. Indledning

Udkast til forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love (Enklere og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger m.v.) har været sendt i høring i perioden fra den 28. januar til den 25. februar 2019 og igen i perioden den 3. oktober til og med den 18. oktober 2019 i en tilrettet version med de elementer, der blev aftalt med aftalepartierne den 10. september 2019 (beløbsgrænse for politianmeldelser, yderligere initiativer mod social eksport via flyttehjælp samt udvidelse af den forenklede vejledning til også at gælde for modtagere af ledighedsydelse og ressourceforløbsydelse).

Fra de organisationer m.v., som lovforslaget har været sendt i høring til, er der modtaget høringssvar fra følgende:

Ankestyrelsen, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske A-kasser, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Revisorer, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Digitaliseringsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Foreningen af kommunale social- sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark, Forhandlingsfællesskabet, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Retspolitisk Forening, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, SAND – De hjemløses landsorganisation, Udbetaling Danmark og Ældresagen.

Derudover er der modtaget høringssvar fra Aalborg Kommune, Aarhus Kommune, Københavns Kommune, Gadejuristen, SOS Racisme og Vejen Kommune.

Danske A-kasser, Danske Regioner, Danske Revisorer, Digitaliseringsstyrelsen, Forhandlingsfællesskabet, Institut for Menneskerettigheder, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet og Ældresagen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

De modtagne høringssvar vedlægges.

I følgende afsnit gives en oversigt over hovedindholdet af de modtagne høringssvar samt Beskæftigelsesministeriets bemærkninger hertil. For en fuldstændig gennemgang af samtlige indsendte synspunkter henvises til vedlagte høringssvar.

Forkortelser anvendt i høringsnotatet:

Ankestyrelsen – AST

Dansk Arbejdsgiverforening – DA

Danske Handicaporganisationer – DH

Dansk Socialrådgiverforening – DS

Fagbevægelsens Hovedorganisation – FH

Foreningen af kommunale social- sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark – FSD

Kommunernes Landsforening – KL

SAND – De hjemløses landsorganisation – SAND

Udbetaling Danmark – UDK

***

2. Generelle bemærkninger til lovforslaget

2.1. Enige i forslaget

KL er meget tilfreds med, at aftalepartierne i store træk har valgt at følge KL's oplæg om enklere regler for sanktioner på kontanthjælpsområdet. Reglerne vil sikre, at det bliver mere gennemskueligt for borgerne, hvilke pligter de har, og hvilke konsekvenser det har ikke at stå til rådighed.

FSD anfører, at de ser positivt på forslaget og har især noteret sig, at de foreslåede ændringer af sanktionsregler og vejledningspligten vil indebære klare forenklinger, der letter administrationen, giver klarhed for borgerne, mindsker fejlmuligheder og giver grundlag for mere ensartet administration i kommunerne. FSD anfører videre, at der efter deres opfattelse er tale om et velafbalanceret forslag til sanktionsregler, hvor der fortsat er særlige hensyn, når der er tale om aktivitetsparate borgere. FSD anfører endvidere, at for de øvrige grupper skærpes sanktionerne, men kravene og vilkårene bliver mere individuelle og tydelige for borgeren.

FH anfører, at forenklinger er afgørende for, at borgere kan forstå de sanktionsregler, som der er. FH finder dog fortsat, at reglerne har en så høj kompleksitet, at rådgivning og vejledning i reglerne fortsat skal prioriteres højt. FH finder alle initiativer, der understøtter forenkling af regler og letter administration positive. Gennemsigtighed, gennemskuelighed og retssikkerhed er en kerneværdi for FH, som derfor som udgangspunkt er positiv over for intentionerne om en forenkling af LAS.

DA finder det dokumenteret, at sanktioner er et vigtigt redskab i beskæftigelsesindsatsen. Sanktioner giver kontanthjælpsmodtagere et incitament til at overholde kommunens krav og hurtigere komme i beskæftigelse. DA anfører, at sanktionssystemet er indrettet unødigt besværligt, og at sanktionerne derfor ikke har den rolle, som de burde have.

DA anfører, at der er brug for et langt mere enkelt og konsekvent sanktionssystem, så rådigheden blandt kontanthjælpsmodtagere bliver styrket. Med lovforslaget tages der en række skridt i den rigtige retning. Men man når ikke helt i mål. Særligt på to punkter er der behov for at skærpe sanktionerne. Det gælder forslaget om at

afskaffe den udtømmende liste om rimelige grunde og den udvidede partshøring af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

FH kvitterer endvidere for, at lovforslaget vedr. sanktionsreglerne er blevet mere læsevenligt og forståeligt og dermed forhåbentlig kan være med til at skabe klarhed for kommunerne om, hvordan sanktionsreglerne anvendes korrekt.

Retspolitisk Forening bakker op om, at hele sanktionsområdet forenkles således, at man som modtager af de berørte ydelser har mulighed for at forstå og gennemskue reglerne, herunder også hvad eventuelle sanktioner angår.

Kommentar:

Beskæftigelsesministeriet har taget bemærkningerne til efterretning.

2.2. Socialt bedrageri

FH har anført, at de naturligvis tager afstand fra enhver form for snyd. Det er helt centralt, at borgerne får udbetalt de velfærdsydelser, som de er berettiget til.

DH anfører, at de er tilhængere af en skarp linje mod socialt bedrageri, men at de er særdeles bekymrede over, at den politiske aftale om sanktioner vil komme til at ramme mennesker med funktionsnedsættelse utilsigtet hårdt.

Retspolitisk Forening har anført, at de som udgangspunkt er enige i, at der skal gribes ind over for snyd med sociale ydelser. Foreningen minder dog om, at forestillingen om, at mange snyder med ydelserne, langt overstiger det reelle antal.

SOS Racisme anfører, at mange flygtninge på integrationsydelse med det nuværende kontanthjælpsloft ikke kan få økonomien til at løbe rundt og må gå fra hus og hjem, hvis de da ikke får et arbejde sort eller hvidt. De ønsker naturligvis lovligt arbejde, men hvis valget står mellem at miste sin bolig og sort arbejde, vil valget for de fleste formodentligt falde på sort arbejde. SOS Racisme anfører, at sanktionerne underminerer alt, hvad velfærdssamfundet har bygget op ved at skabe et større, fattigere og mere udsat proletariat til dels bestående af hjemløse.

Kommentar:

Det fremgår af ”Aftale om enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger”, at tilliden og opbakningen til det danske velfærdssystem skal bevares, og at det svækker opbakningen og tilliden til velfærdssystemet, hvis det opleves, at skattefinansierede velfærdsydelser udbetales til personer, der ikke har ret til dem. Det er helt centralt, at borgere i det danske samfund får udbetalt den ydelse, som de har ret til – hverken mere eller mindre.

2.3. Ressourceforløbsydelse/ledighedsydelse

KL anfører, at de enklere regler også skal gælde for modtagere af ressourceforløbsydelse, og at en eventuel bekymring for, at de nye satser vil betyde højere sanktioner for enkelte modtagere af ressourceforløbsydelse, ville kunne imødekommes med lavere sanktionssatser. For KL er det helt afgørende, at den fælles systematik

fastholdes på tværs af kontanthjælp og ressourceforløbsydelse, da det vil være enklere for borgerne at forstå ved ydelseskift samt lette it-understøttelsen og administrationen i kommunerne. Samtidig er det kun 900 personer på ressourceforløbsydelse, som årligt sanktioneres svarende til ca. 4 pct. af de personer, der modtager ressourceforløbsydelse.

DA anfører, at man støtter, at der bliver skabt parallelitet mellem reglerne for de forskellige ydelsesgrupper og mener, at det også bør gælde for sanktionsreglerne for ressourceforløbsydelsesmodtagere.

DA anfører videre, at man ikke støtter, at den udtømmende liste med rimelige grunde afskaffes for ressourceforløbsydelsesmodtagere og ledighedsydelsesmodtagere.

Kommentar:

Ændrede sanktionsregler for ressourceforløbsydelse er ikke en del af ”Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger”.

Beskæftigelsesministeriet har i øvrigt taget bemærkningerne til efterretning.

2.4. Udsatte ydelsesmodtagere

FH mener, at det kun er de, som har en mulighed for at reagere på økonomiske sanktioner, som handler anderledes, som forventet i intentionerne bag loven. De som er fastlåste af sociale eller helbredsmæssige årsager, vil opfatte sanktionerne som yderligere straf, og virkningen vil dermed blot være at forringe deres grundvilkår og samarbejde med forvaltningen. Derfor er det afgørende, at sanktioner kun gives efter individuel vurdering.

FH er imod de stramninger på sanktionsområdet, der lægges op til med lovforslaget. Mennesker, der modtager kontant- og uddannelseshjælp samt integrations- og ressourceforløbsydelse, er ofte socialt udsatte og med store helbredsmæssige problemer. Det gælder også for dem, der vurderes at være jobparate. En stramning i sanktionsreglerne er derfor at øge straffen til mennesker, der i forvejen kan være socialt udsatte, og hvor en reduktion af ydelsen eller ophør heraf kan få alvorlige konsekvenser for dem og deres familier. Resultatet af lovforslaget kan derfor øge uligheden og fattigdommen.

DH anfører, at man særligt er bekymret for, at de nye sanktionsregler vil ramme borgere med psykiske og kognitive handicap. Det anføres, at en eskalering af en psykisk lidelse eller kognitive handicap kan ændre borgernes evne til at stå til rådighed fx på grund af dårlig hukommelse, planlægningssevne samt koncentrations- og opmærksomhedsbesvær. Denne gruppe borgere vil i høj grad være i risiko for ikke at kunne leve op til de krav, der stilles til ledige i dag.

DH anfører videre, at der i forbindelse med LAB-loven samtidig sker en øget digitalisering af bl.a. ”Min Plan” og booking af samtaler, som også kan lede til sanktioner og er bange for, at man med det skrapere sanktionsregime kommer til at

straffe mennesker med handicap for forseelser, som skyldes borgernes funktionsnedsættelser.

DH finder det uhensigtsmæssigt, at personer på ledighedsydelse ikke er omfattet af den udvidede partshøring på lige fod med aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere og personer i ressourceforløb, idet der blandt de ”nye” i fleksjobordningen, som er kommet ind i fleksjobordningen efter den blev udvidet med reformen af førtidspension og fleksjob i 2012, vil være mange borgere med udfordringer, der i meget høj grad svarer til de, aktivitetsparate borgere har. Ligeledes afsluttes cirka en tredjedel af ressourceforløbene med, at borgeren visiteres til fleksjobordningen. DH mener derfor, at modtagerne af ledighedsydelse bør tildeles de samme beskyttelsesmekanismer som ressourceforløbsmodtager og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

Rådet for Socialt Udsatte anerkender, at der følger en række krav og forpligtelser med, som borgerne skal opfylde, når de modtager overførselsydelser. Rådet vil dog samtidig gøre opmærksom på, at mange af disse borgere befinder sig i en udsat position, især aktivitetsparate, som på grund af sygdom, hjemløshed, psykiske problemer eller svære sociale problemer kan have svært ved at overskue og forstå de krav, som stilles, og den løbende kommunikation med kommunen. Rådet for Socialt Udsatte anfører, at mange af de foreslåede ændringer derfor fremstår uhensigtsmæssige og potentielt skadelige for socialt udsatte og kan rumme en risiko for yderligere marginalisering.

DS har anført, at de er enige i, at man som borger i det danske samfund skal have udbetalt den ydelse, som man har ret til. Derfor er det også afgørende, at borgerne får råd og vejledning om bl.a. ret og pligt. DS finder det derfor positivt, at der i aftalen og lovforslaget er lagt vægt på, at det skal sikres, at borgeren har forstået vejledningen.

DS finder det positivt, at det fremgår af lovforslaget, at der fortsat skal tages særlige hensyn til aktivitetsparate ledige, og at det skal vurderes, om en sanktion fremmer rådigheden og bringer borgeren tættere på arbejdsmarkedet.

DS anfører, at det var tiltrængt, at der blev forenklet i de mange sanktionssatser, men er ærgerlige over, at man med de fire nye sanktionssatser har valgt at forhøje alle sanktioner, således at det for nogen vil betyde markant højere sanktioner.

SAND oplever, som det beskrives i lovforslaget, at kommunerne begår alt for mange fejl i både partshøringsprocedure og sanktionspraksis. SAND er dog skeptiske ift. om en præcisering af reglerne alene kan føre til en ændring i praksis. SAND ser kommuner, der ’skyder først og spørger bagefter’. F.eks. sanktionerer Københavns Kommune tilsyneladende alle kontanthjælpsmodtagere over en kam, og har systematiseret sanktioneringen i en såkaldt K-kasse. Her skal borgeren henvende sig, hvis vedkommende er blevet sanktioneret. Åbenlyse og veldokumenterede misbrugsmæssige, sociale eller psykiske problemer er ikke ensbetydende med, at en afgørelse om sanktionering omgøres. Den åbenlyse ulovlige praksis er tilsyneladende kulturelt forankret og legitim praksis, og har ført til store frustrationer blandt

hjemløse, der føler deres retssikkerhed åbenlyst krænkede. SAND påpeger, at hjemløse og udsatte borgere ikke nødvendigvis har overskud eller evner til at klage over afgørelser, og de oplever ikke, at de får råd og vejledning til at gøre det.

SAND bemærker endvidere, at så længe der ikke er gensidig proportionalitet i sanktionsstrukturen, dvs. at der også gives økonomiske sanktioner overfor mangelfuld eller bevidst lemfældig sagsbehandling, vil kommunerne sanktionere aktivitetsparate borgere uretmæssigt, og deres retssikkerhed vil fortsat være krænkede.

Gadejuristen noterer sig, at det ikke er regeringens intention med lovforslaget, at der skal ske en stramning i forhold til kommunernes sanktionering af aktivitetsparate personer, herunder syge og udsatte personer. Det er derimod intentionen, at retssikkerheden for udsatte personer skal styrkes, jf. formuleringerne i lovforslaget. Hvis retssikkerheden for de allermost udsatte reelt skal styrkes, kræver det en betydelig forbedring af kvaliteten af kommunernes sagsbehandling ift. sanktionssager.

SOS Racisme anfører, at sanktionerne i lovgivningen burde afskaffes frem for at skærpes. At de sanktonerede evt. vil kunne låne nogle penge af kommunen med tilbagebetalingspligt kan måske række til huslejen en kort periode, men det betyder, at de kommer til at sidde fast med gæld. Skærpelsen af sanktioner er voldsom og kan medføre tab af egen bolig. For kommunen bliver det i så fald en betydelig større opgave at få vedkommende tilbage i en selvstændig bolig, end at få vedkommende i arbejde.

SOS Racisme mener, at lovgivningen bygger på en antagelse om, at de personer, der får understøttelse, er dovne, hvor sandheden nærmere er, at de ikke kan magte at finde et job eller ikke kan få foden inden for på arbejdsmarkedet i de tilgængelige job.

Kommentar:

Beskæftigelsesministeriet har taget bemærkningerne til efterretning og skal bemærke, at der netop i lovforslaget er taget hensyn til, at udsatte grupper kan friholdes fra sanktioner, hvis det ikke fremmer deres rådighed. Samtidig skal kommunen som efter de gældende regler fortsat have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen med henblik på afklaring af, om personen har en rimelig grund til en udeblivelse mv. Der henvises i øvrigt til kommentaren om udvidet partshøring til aktivitetsparate.

For at styrke borgernes retssikkerhed og sikre, at kommunerne følger reglerne, vil Ankestyrelsen skulle foretage tre praksisundersøgelser i 2020-2022, hvor fokus særligt vil være på sanktionering af aktivitetsparate borgere. Samtidig vil der være en opfølgning i forhold til kommunernes sanktionspraksis.

Samtidig indsættes det i bestemmelsen om, at kommunerne altid skal vurdere, om der er andre forhold end de rimelige grunde i § 13, stk. 7, der kan begrunde, at en aktivitetsparat person ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder, at kommunerne også skal foretage en vurdering af, om en sanktion vil fremme personens rådighed.

Det skal samtidigt bemærkes, at kommunerne har mulighed for at anvende sanktionsreglerne også for aktivitetsparate borgere, hvis kommunerne vurderer, at en sanktion vil fremme borgerens rådighed. Psykisk sygdom, misbrug mv. udelukker således ikke, at en borger skal have en sanktion.

Ændringer af sanktioner for ressourceforløbsydelsesmodtagere er ikke en del af den politiske aftale bag lovforslaget, men vil kunne indgå i den kommende gennemgang af førtidspensions- og fleksjobreformen.

2.5. Boligstøtte

DS anfører, at det er problematisk, at sanktioner ikke kan kompenseres via boligstøtten samt, at borgere sanktioneres meget hårdere for uberettiget modtagelse af hjælp med en tredjedels nedsættelse i 20 uger og resten mod tilbagebetaling. Det vil stille nogle borgere i en meget vanskelig situation og vil uden tvivl i nogle tilfælde betyde, at de mister deres bolig.

Kommentar:

Der henvises til kommentaren under pkt. 3.3. vedr. boligstøtte.

2.6. Udlændingestrømninger

SOS Racisme anfører, at lovforslaget helt bør forkastes. Baggrunden er, at SOS Racisme finder et antal deciderede udlændingestrømninger i lovforslaget. Disse strømninger – selv om de gør ondt – er dog for ingenting at regne mod den holdning og de konsekvenser, det får, når man ikke vil lade boligstøtte kompensere for sanktioner fx forårsaget af sort arbejde eller udlandsophold.

SOS Racisme går ind for, at man frem for at svinge piskan – især over for flygtninge og andre udlændinge – yder dem en mere håndholdt støtte fx i form af decideret hjælp fra jobcenteret og gode mentorer med henblik på at få dem i job, samt at man slækker på kontrollen med både borgere og kommuner.

Kommentar:

Ministeriet har taget bemærkningerne til efterretning.

2.7. Beskæftigelsespolitikken

SOS Racisme anfører, at lovforslaget i sin helhed bygger på principper, der står i modsætning til et positivt princip i en tidligere beskæftigelsesaftale fra august 2018 om: ”- Når der stilles krav til ledige, er det om ting, vi ved, virker.” Således anføres, at sanktioner ikke virker positivt, men negativt, og at hvis folk skal i beskæftigelse, skal tilgangen være anerkendende frem for straffende. Og hvis folk skal ændre adfærd skal de kunne se et formål med det.

Kommentar: Beskæftigelsesministeriet har taget kommentaren til efterretning.

2.8. Konsekvensrettelse af ”integrationsydelse” til ”selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse”

SOS Racisme foreslår at man lader være med at konsekvensændre betegnelsen ”integrationsydelse” til ”selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse”. Den nye betegnelse demotiverer borgerne fra at blive integreret og komme i arbejde og

gør at flygtningene ikke føler sig velkomne og trygge i Danmark, da Danmark åbenlyst ikke vil dem det godt. Betegnelsen er desuden lang og nedladende, udover at den er kontraproduktiv i forhold til at få flygtninge i beskæftigelse.

SOS Racisme så således hellere, at udgifterne til konsekvensrettelsen blev brugt på noget bedre end at indføre en lang og klodset betegnelse, der som eneste formål har haft at bevidne en meget barsk flygtningepolitik op til Folketingsvalget.

Kommentar:

Beskæftigelsesministeriet bemærker, at de foreslåede ændringer af betegnelsen for integrationsydelse i en række love er en konsekvens af lov nr. 174 af 27. februar 2019. om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love, hvorefter integrationsydelse fra 1. januar 2020 ændrer betegnelse til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse og således er en lovteknisk nødvendighed.

2.9. Forholdet til databeskyttelsesforordningen

Datatilsynet bemærker til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.22.1. om lovforslagets forhold til databeskyttelsesforordningen, at den omtalte interesseafvejningsregel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f, ikke gælder for behandling, som offentlige myndigheder foretager som led i udførelsen af deres opgaver.

Datatilsynet bemærker endvidere, at den i samme afsnit omtalte ”sletteret” i databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra e, i forordningens forstand er forstået som princip om dataminimering, dvs. en pligt for den dataansvarlige til ikke at opbevare oplysninger i længere tid, end det er nødvendigt. I modsætning hertil indeholder artikel 17 i forordningen regler om den registreredes ret til sletning.

Datatilsynet påpeger desuden, at det følger af databeskyttelseslovens § 28, at ved udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal der indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Kommentar:

Bemærkningerne er taget til efterretning og lovforslagets bemærkninger tilrettes.

3. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

3.1. Lov om aktiv socialpolitik (LAS)

3.1.1. Rimelige grunde skal tænkes ind ved afgivelsen af tilbud, § 13, stk. 7, 8 og 15

KL finder det bekymrende, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 13, stk. 15, er meget bredt formuleret i forhold til, at ministeren fastsætter regler, der relaterer sig til § 13, stk. 7 og 8. KL foreslår, at de regler, der fastsættes med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelsen, i stedet indskrives i loven, således at aftalens formål om, at ”kommunerne får lettere ved at administrere reglerne”, opfyldes.

DH anfører, at det er fornuftigt, at listen med rimelige grunde ikke skal være udtømmende, men er bekymret over, at man fjerner de rimelige grunde fra lovgivningen. DH ser gerne, at man fastholder de rimelige grunde i lovgivningen som en ikke-udtømmende liste eller alternativt i bekendtgørelsesform. DH anfører endvidere, at det i bekendtgørelsen samtidig kan fremhæves, at en rimelig grund også kan være en funktionsnedsættelse.

FH finder, at det er positivt, at den udtømmende liste med 10 rimelige grunde afskaffes, men at de 10 grunde fortsat skal være gældende. FH finder det vigtigt, at kommunerne altid foretager en individuel og konkret vurdering med partshøring af hensyn til retssikkerheden.

DA anfører, at forslaget om at afskaffe den udtømmende liste af rimelige grunde for udeblivelse fra tilbud, vil slække på rådighedsforpligtelsen blandt kontanthjælpsmodtagere. Set fra en virksomhedsvinkel bør der gælde samme regler for ledige kontanthjælpsmodtagere som for ledige dagpengemodtagere. Derfor bør listen fastholdes, samtidig med at de eksisterende gyldige grunde vedrørende rimeligt tilbud, transport, ferie, børnepasning og produktion af krigsmateriel afskaffes eller justeres.

AST har foreslået, at formuleringen i § 13, stk. 7 ændres, således at det tydeliggøres at det alene er den ægtefælle, der har en rimelig grund til ikke at deltage i tilbud m.v., der ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder. AST foreslår endvidere, at bestemmelsen i § 13, stk. 8 udgår, da den er overflødiggjort ved, at man i stk. 7, har udtaget den udtømmende liste over rimelige grunde. AST anfører videre, at hvis § 13, stk. 8, bibeholdes, så kan det med fordel tydeliggøres, at der er tilsigtet en forskel på ”rimelig grund” i stk. 7, og ”forhold” i stk. 8.

Retspolitisk Forening bemærker, at afskaffelsen af listen med de 10 forhold, der kan fritage ydelsesmodtagere fra at stå til rådighed er en svækkelse af retssikkerheden og af klarheden i reglerne, idet der allerede efter gældende retstilstand altid skal foretages en konkret vurdering fx ved dødsfald i familien. Foreningen foreslår i stedet, at listen betegnes som ikke-udtømmende.

Aarhus Kommune har bemærket, at det fremgår af lovforslaget, at den udtømmende liste af rimelige grunde i § 13, stk. 7, i lov om aktiv socialpolitik afskaffes, så kommunen allerede ved afgivelsen af tilbud skal tage højde for og angive, hvilke rimelige grunde en kontanthjælpsmodtager m.v. kan have til ikke at tage imod tilbud. Kommunen foreslår, at bekendtgørelsen, der skal præcisere de rimelige grunde, foreligger i god tid inden lovens ikrafttræden 1. juli 2019, idet bekendtgørelsen er vigtig i kommunernes implementeringsfase.

Gadejuristen finder det overordnet positivt, at kommunerne med lovforslaget bliver forpligtet til at foretage en konkret vurdering af, hvilke rimelige grunde, der kan begrunde en udeblivelse, men oplever at kommunerne har endog meget vanskeligt ved at inkorporere Ankestyrelsens principafgørelse 88-14 i sanktionssager.

Gadejuristen ser positivt på lovforslagets formulering: ”I de tilfælde, hvor en aktivitetsparat modtager af hjælp ikke er i stand til at reagere på en økonomisk sanktion, skal der derfor ikke sanktioneres”, men savner præcise retningslinjer for, hvornår svære sociale problemer ud over ledighed kan udgøre en rimelig grund for udeblivelse, og mener, at det bør indskærpes over for kommunerne, at eksempelvis hjemløshed og problematisk stofmisbrug per definition bør udgøre rimelige grunde.

Gadejuristen er i kontakt med borgere, som oplever at være udsat for sanktioner mere eller mindre kontinuerligt. Gadejuristen henstiller derfor til, at vurderingen af hvorvidt en sanktion er rådighedsfremmende bør indeholde en skærpet bevisbyrde for kommunen. Kommunen bør forpligtes til konkret at begrunde og behørigt dokumentere, hvordan sanktionen vil medvirke til at fremme rådigheden. Særligt bør der stilles krav til begrundelsen i sager, hvor borgeren hyppigt sanktioneres pga. udeblivelser. Hvis en aktivitetsparat modtager ikke har været i stand til at reagere/ændre på fremmødefrekvens og gentagne gange tidligere er sanktioneret, må det anses for tvivlsomt, at flere økonomiske sanktioner vil fremme rådigheden.

Aalborg Kommune foreslår, at det bliver muligt at sanktionere en person, hvis personen undlader at give meddelelse rettidigt om sin rimelig grund til udeblivelse m.v. Det betyder, at hvis en person ikke meddeler rimelig grund (fx begravelse hos en nærtstående, barn syg, egen sygdom) forud for en jobsamtale, mødetid hos en arbejdsgiver, ved et tilbud, ved en beskæftigelsesfremmende foranstaltning mv. skal personen sanktioneres. Med kommunens forslag udvides nuværende LAS § 39, nr. 3 og 5 til at gælde ”alle rimelige grunde” og ikke blot sygdom og der vil ske en udvidelse til at gælde alle former for aktiviteter og samtaler, personen er forpligtet til at deltage i. Begrundelsen herfor er, at § 13, stk. 7, ikke længere indeholder en udtømmende liste med rimelige grunde, hvorfor det må være et krav, at ledige melder afbud før en aktivitet, selv om de har en rimelig grund til ikke at møde.

Kommunen anfører videre, at det med ovennævnte forslag vil være nødvendigt bl.a. at konsekvensrette LAS § 13, stk. 2 og 3, i forhold til, hvornår jobcentret har pligt til at vurdere, om en person fortsat opfylder betingelserne for hjælpen.

KL støtter, at listen med "rimelige grunde" ændres til en generel bestemmelse, men finder det uklart, om kommunerne fremover vil have mulighed for at sanktionere, hvis borgeren ikke inden samtalen eller tilbuddet melder afbud med en rimelig grund. Kommunerne kan i dag, jf. LAS § 39, stk. 3, sanktionere personer, som udebliver fra tilbud og efterfølgende angiver sygdom som årsag. Dvs. at de ikke har meldt sig syge med det samme.

KL ønsker, at det i stedet skal fremgå af lovforslaget, at kommunen ved manglende rettidigt afbud kan give en sanktion, også selv om fraværet er "lovligt". Det vil betyde, at borgere f.eks. skal melde sygdom inden samtalen og ikke, som det er muligt i dag, flere dage efter. Således sikres det, at kommunen f.eks. ved sygdom vil kunne bede en borger dokumentere sygdommen med en lægeattest, hvilket ikke er muligt flere dage senere.

KL ønsker tillige, at det tilsvarende fremgår af lovgivningen, at kommunen kan stille krav til, hvor og hvordan borgeren melder afbud. Derved sikres det, at kommunen allerede ved f.eks. sygemeldingen kan starte dialog med borgeren.

Aarhus Kommune påpeger, at det – eksempelvis i en vejledning – er afgørende at få fastlagt, hvorledes kommunerne kan/må/skal forholde sig til sygemelding, herunder eksempelvis om en borger kan sygemelde sig via sms. Med henvisning til Ankestyrelsens principafgørelse A-28-08 udleder kommunen, at man i dag kan sygemelde sig via sms, idet sms er en almindelig kommunikationsform.

Kommentar:

Med forslaget afskaffes den udtømmende liste med rimelige grunde til, at en person ikke skal opfylde sin rådighedsforpligtelse. Kommunen skal fortsat konkret vurdere, om betingelserne for at sanktionere er opfyldt i den enkelte sag, herunder sikre, at borgerne opfylder deres rådighedsforpligtelse. Samtidigt er det vigtigt at understrege, at de rimelige grunde gælder for både jobparate, uddannelsesparate og aktivitetsparate modtagere af hjælp. Det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt, at reglerne om rimelige grunde skal være de samme som for arbejdsløshedsdagpengemodtagere.

Beskæftigelsesministeriet bestræber sig på at udsende bekendtgørelser m.v. som følge af ændringer i lovgivningen i så god tid som muligt og senest ved lovens ikrafttræden. Bekendtgørelser og vejledninger til dette lovforslag vil blive offentliggjort umiddelbart før nytår, da bekendtgørelser mv., først kan udstedes, når loven er stadfæstet.

Det vil blive præciseret i lovforslagets § 13, stk. 7, at det alene er den ægtefælle, der har en rimelig grund til ikke at deltage i tilbud m.v., der er fritaget for at udnytte sin rådighedsforpligtelse.

Med forslaget afskaffes den udtømmende liste med rimelige grunde til, at en person ikke skal opfylde sin rådighedsforpligtelse. Kommunen skal fortsat konkret vurdere, om betingelserne for at sanktionere er opfyldt i den enkelte sag.

Bestemmelsen i § 13, stk. 8, vil blive bibeholdt, idet kommunerne fortsat for aktivitetsparate modtagere af hjælp altid skal foretage en konkret vurdering af, om der i det enkelte tilfælde foreligger forhold, der kan begrunde at en person, der ansøger om eller modtager hjælp som aktivitetsparat, har pligt til at udnytte sine arbejdsmuligheder. Bestemmelsen bliver endvidere præciseret, så det kommer til at fremgå direkte af bestemmelsen, at kommunen skal vurdere, om en sanktion vil fremme en persons rådighed. Alvorlige psykiske lidelser kan f.eks. i det konkrete tilfælde betyde, at der ikke skal gives en sanktion for ikke at stå til rådighed. Der, hvor en sanktion ikke fremmer rådigheden for en aktivitetsparat modtager af hjælp, skal der ikke gives en sanktion. Bestemmelsen vil blive præciseret, så det kommer til at fremgå, at i vurderingen efter stk. 8, kan andre forhold end de rimelige grunde, som indgår i vurderingen efter stk. 7, og regler fastsat i medfør af stk. 15, indgå.

Det er udførligt angivet i lovforslaget, at bemyndigelsen i § 13, stk. 15, vil blive anvendt til at fastsætte regler i bekendtgørelsesform. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, hvordan bemyndigelsen vil blive anvendt.

Der vil altid skulle foretages en konkret vurdering af, hvorvidt en sanktion vil fremme en aktivitetsparat borgers rådighed. Det vil derfor ikke være muligt at fastsætte præcise regler for, hvornår en borger ikke skal have en sanktion, fordi sanktionen ikke vil fremme borgerens rådighed. Fx vil nogle misbrugere eller hjemløse bringes i kontakt med kommunen, hvis de får en sanktion og dermed kunne få den hjælp, som de har behov for. Man kan således ikke nødvendigvis sætte lighedstegn mellem misbrug, hjemløshed mv. og en rimelig grund til ikke at møde til samtaler m.v.

Kommunerne skal allerede i dag begrunde, hvorfor de mener, at en aktivitetsparat borger skal have en sanktion, idet kommunen altid skal foretage en vurdering af, om der er andre forhold end de rimelige grunde, som kan begrunde, at en borger ikke skal have en sanktion, herunder at sanktionen ikke fremmer rådigheden.

Det følger ikke af "Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger", at reglerne skal ændres således, at ledige får en pligt til generelt at skulle melde afbud, før de skal møde til aktiviteter, samtaler m.v., og at det skal have sanktionsmæssige konsekvenser, hvis de undlader dette, også selv om de pågældende har en rimelig grund til ikke at møde. Det vil derfor fortsat kun have sanktionsmæssige konsekvenser, hvis en person undlader at give meddelelse om sygdom til jobcenteret eller arbejdsgiveren, hvor personen er givet et tilbud eller skal møde til jobsamtale hos en arbejdsgiver, eller hvor personen uden rimelig grund undlader at give meddelelse om sygdom, når personen er indkaldt til samtale som led i sygeopfølgning, jf. § 39, nr. 3 og 5, som med lovforslaget bliver nr. 4 og 6.

Det følger heller ikke af aftalen, at reglen om, at meddelelse om sygdom kan ske til enten jobcenteret eller arbejdsgiveren, skal ændres. Da der har været usikkerhed om, til hvem meddelelse om sygdom skal ske, finder Beskæftigelsesministeriet det hensigtsmæssigt at præcisere i lovforslaget, at borgeren skal meddele sygdom på den måde, som jobcenteret har anvist. I de tilfælde hvor personen er i en ansættelse med løntilskud, vil personen fremadrettet skulle give meddelelse om sygdom til både jobcenteret og arbejdsgiveren.

Lovforslaget og bemærkningerne vil blive tydeliggjort i relation til ovenstående.

3.1.2. Aftale om jobsøgningsaktiviteter og frist for at lægge jobsøgningsaktiviteter i en joblog på Jobnet, § 13 a

KL har anført, at det fremgår af bemærkningerne til § 1, nr. 4, i lovforslaget, at hvis personen ikke har opfyldt aftalen om jobsøgningsaktiviteter, skal kommunen indkalde personen til en jobsamtale, hvor den manglende overholdelse af jobsøgningssaftalen drøftes, herunder om personen har haft en rimelig grund til ikke at over-

holde aftalen. Kommunen kan derefter træffe afgørelse om sanktionering. KL foreslår, at det præciseres, at det ikke er en forudsætning for sanktionering af manglende overholdelse af aftalen om jobsøgning, at personen først har været indkaldt til jobsamtale.

DA har anført, at de støtter forslaget om krav om jobsøgning og frist for at joblogge, da det kan styrke rådigheden blandt kontanthjælpsmodtagere.

DH har anført, at i forbindelse med at kommunen indgår en aftale med kontanthjælpsmodtagere m.v. om jobsøgningsaktiviteter, skal fastlæggelse af fristen for at lægge jobsøgningsaktiviteter i en joblog ske i samarbejde med personen. DH bemærker endvidere, at der kan være kontanthjælpsmodtagere m.v., der ikke kan benytte et digitalt system, fx personer med kognitivt handicap. DH foreslår, at jobcenteret skal have mulighed for at undtage personer for brugen af digitale løsninger, hvis det vurderes at borgerens funktionsnedsættelse er af en sådan karakter, at personen ikke kan benytte den relevante digitale løsning.

DS har anført, at det kunne være hensigtsmæssigt, hvis der udarbejdedes en ramme for, hvordan en jobsøgningsaftale kan se ud, idet det ikke fremgår af lovbemærkningerne hvordan aftalen skal se ud, så det kan blive meget forskelligt landet over, hvilke krav der vil kunne stilles. DS har videre anført, at det er særligt vigtigt, idet borgeren kan sanktioneres, hvis borgeren undlader at opfylde aftalen uden rimelig grund. Herudover bemærker DS, at en aftale kan indgås digitalt, og at det derfor er afgørende, at borgeren har set og forstået aftalen.

Vejen Kommune har anført, at kommunen har et stort ønske om, at § 13 a, stk. 3, som ikke er blevet sat i kraft endnu, bliver ændret/vedtaget til ikrafttrædelse hvis muligt før 1. juli 2019.

Aalborg Kommune er undrende overfor, at kommunen skal sende aftalen om jobsøgningsaktiviteter med digitalt post, når aftalen allerede fremgår af borgers ”Min Plan”. Denne undring skyldes, at det klart fremgår af både lovgivningen og af bemærkningerne hertil, at det er en *aftale* og dermed ikke en afgørelse, som kan påklages. Hertil lægger Aalborg Kommune også vægt på, at der videre i bemærkningerne fremgår, at hvis borger ikke overholder aftalen, skal borger partshøres og der skal træffes afgørelse om sanktion, hvis personen ikke har haft en rimelig grund til den manglende opfyldelse af aftalen. Aalborg Kommune anfører, at det må betyde, at der først er lovhjemmel til at træffe en afgørelse vedrørende aftale om jobsøgningsaktiviteter, når borger ikke har opfyldt aftalen, og der ikke er en rimelig grund hertil – det er således en afgørelse iht. sanktionsreglerne i LAS.

Aalborg Kommune anfører, at det, i udkast til bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats (BAB) under Digital kommunikation § 132, fremgår specifik, hvad jobcentret skal meddele borger om via Digital post ift. LAB. Heraf fremgår det, at det er ved afgørelser efter LAB kapitel 11-14, aktiviteter efter LAB kapitel 4 og indkaldelser til (job)samtaler. Der fremgår således ikke noget om aftaler, hvorfor jobcentret ikke skal anvende Digital post, når det handler om *aftaler, der er indgået*

mellem borger og kommune. Det må formodes, at det samme er gældende for jobcenteret, når det handler om aftaler ift. rådighedsbestemmelserne i LAS.

Aalborg Kommune bemærker, at der er behov for en præcisering af, om ”aftale om jobsøgningsaktiviteter” i juridisk forstand er ’en aftale’ eller ’en afgørelse’, som borger kan påklage, hvorefter kommunen skal genvurdere afgørelsen. Hvis det er en afgørelse, er det så iht. LAS § 13 a, stk. 3?

Endvidere bemærker Aalborg Kommune, at det fremgår af bemærkningerne, at den indgåede aftale om jobsøgningsaktiviteter skal registreres i ”Min Plan” og samtidigt sendes digitalt til personen. Det fremgår imidlertid ikke af bemærkningerne, om der er andre oplysninger, borger skal modtage med digitalt post samtidigt med aftalen eller om det alene er aftalen (hvorved den bliver enslydende med den skrevne aftale i ”Min Plan”), hvorfor der er brug for en tydeliggørelse af, om det alene er aftalen, der skal fremsendes, eller denne skal være gældende som en afgørelse, herunder indeholdt klagevejledning.

Aarhus Kommune fortolker lovforslagets bestemmelse således, at hvis en person ikke har overholdt sine jobsøgningsaktiviteter, kan kommunen vælge enten at indkalde borger til en jobsamtale og foretage mundtlig partshøring over manglende jobsøgning eller at sende en agterskrivelse – i stedet for den mundtlige partshøring

Aarhus Kommune forstår således, at jobsamtalen i forhold til partshøring over den manglende jobsøgningsaktivitet, kan erstattes af en agterskrivelse i forhold til sanktionering. Hvis det ikke er korrekt forstået, beder Aarhus Kommune om, at det præciseres.

Kommentar:

Lovbemærkningerne til § 13 a, stk. 3, vil blive tilrettet således, at det ikke længere fremgår, at personen skal indkaldes til en jobsamtale som forudsætning for sanktionering. Det bemærkes, at kommunen altid ved en jobsamtale kan foretage en rådighedsvurdering af personen, hvis der er opstået begrundet tvivl, f.eks. som følge af personens gentagne undladelser af at opfylde rådighedsforpligtelsen.

Det er i de specielle bemærkninger til § 13 a, stk. 3, anført, at aftaler om krav til jobsøgningsaktiviteter kan indgås digitalt eller i forbindelse med samtaler i kontaktførløbet. Når aftale om krav til jobsøgning er indgået mellem personen og jobcenteret, registreres aftalen i ”Min Plan” og sendes samtidigt digitalt til personen. Hvis en aftale om krav til jobsøgning ændres, fx ved at der stilles øgede krav til, hvor mange job en person skal søge eller der fastsættes en ny frist for, at pågældende skal lægge sine jobsøgningsaktiviteter i en joblog, skal kommunen ændre aftale om krav til jobsøgning i ”Min Plan” og sende aftalen digitalt til personen. Baggrunden for at aftalen skal sendes digitalt til personen er, at aftalen danner udgangspunkt for, om personen kan sanktioneres ved manglende overholdelse heraf, fx hvis personen ikke har søgt det antal job, som fremgår af aftalen. Hvis aftalen om krav til jobsøgning bliver ændret, skal kommunen endvidere ændre aftalen i ”Min Plan” og sende aftalen digitalt til personen.

En ændring af aftalen kan ske ved samtaler i kontaktføreløbet eller digitalt, men en ændret aftale skal altid sendes digitalt til personen, ad ovenfor. Dette vil blive tydeliggjort i bemærkningerne.

Den indgåede aftale om krav til jobsøgning kan således fortsætte uændret i det omfang personen efterlever aftalen om krav til jobsøgning.

Det foreslås, at det fastsættes, at kommunen selv og i samarbejde med personen skal tilrettelægge det konkrete indhold af aftalerne ud fra en individuel og konkret vurdering af, hvad der er meningsfuldt i den enkelte situation.

- *Aftalen kan f.eks. indeholde oplysning om:*
- *Hvor mange job, personen skal søge.*
- *Hvilken frist, personen har for at søge og dokumentere søgte job i jobloggen.*
- *Inden for hvilke faglige områder, personen skal søge.*
- *Konkrete job fra Jobnet, som personen skal søge.*
- *Geografisk område, der skal søges i.*
- *Andet, f.eks. konkrete job der skal søges eller andre jobsøgningsaktiviteter.*

Kommunen skal endvidere give personen individuel støtte, således at det sikres, at kravene til personens jobsøgning og kompetencer matcher, herunder også i forbindelse med kommunens formidling af kontakt til arbejdsgivere m.v. Kommunen skal endvidere hjælpe personen i forhold til jobsøgning, herunder i forhold til at anvende joblog og registrere cv-oplysninger på Jobnet. Herunder kan også indgå, at kommunen hjælper personen med at anvende digitale værktøjer.

Efter forslaget til § 39, nr. 8, vil en person som uden rimelig grund undlader at overholde den indgåede aftale om jobsøgningsaktiviteter eller uden rimelig grund undlader at registrere sine jobsøgningsaktiviteter inden for den af kommunen fastsatte frist få hjælpen nedsat med 3 gange sanktionssatsen. Kommunen skal foretage partshøring forud for, at kommunen træffer afgørelse om en sanktion. Kommunen har dog i visse situationer mulighed for at sende agterskrivelse i form af partshøring og afgørelse i samme brev, jf. forslaget til § 35, stk. 6. Hvis personen er uenig i kommunens afgørelse, vil personen kunne påklage afgørelsen til Ankestyrelsen.

Det bemærkes, at gældende § 13 a, stk. 3, foreslås ophævet med forslag til § 13 i lov om ændring af lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om sygedagpenge, integrationsloven og forskellige love (konsekvenslovsforslaget), da bestemmelsen om, at åbenlyst uddannelsesparate og aktivitetsparate ydelsesmodtagere skulle lægge cv på Jobnet, aldrig er blevet sat i kraft. I § 13 a, stk. 2, er der i forbindelse med konsekvenslovsforslaget indsat, at åbenlyst uddannelsesparate også skal lægge sit cv på Jobnet. Hvis pågældende ikke gør dette, kan personen blive sanktioneret efter den gældende § 38, stk. 1.

3.1.3. Ændring af rådighedstilsynet, § 13 d

Rådet for Socialt Udsatte opfordrer til, at man fortsat løbende – og ikke kun i særlige tilfælde – vil foretage stikprøvekontrol med kommunernes rådighedsadministration. Efter Rådets opfattelse motiverer stikprøve som kontrolform kommunerne til at behandle alle sager grundigt, også de mere komplekse. Ifølge Rådet er der risiko for, at et tilsyn baseret hovedsageligt på nøgletal og benchmarking, giver kommunerne incitament til kun at fokusere på gennemsnit og måltal, der måles på. Rådet finder det helt centralt, at tilsynet også har øje for, om kommunerne går for vidt i sanktionspraksis i de komplekse og vanskelige sager.

DA anfører, at man støtter forslaget, der vil effektivisere rådighedstilsynet og tilvejebringe øget viden om jobsøgning.

Kommentar:

Forslaget om at fortsætte med et løbende stikprøvebaseret tilsyn er ikke i overensstemmelse med aftalen mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter fra august 2016 om en omlægning og modernisering af rådighedstilsynet. Det fremgår af aftalen, at tilsynet skal ske ved hjælp af nøgletal, som gør brug af registerdata baseret på de lediges registrering i JobLoggen samt kommunernes nuværende indberetninger. Efter aftalen skal det nuværende stikprøvebaserede rådighedstilsyn ophøre, men Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering skal bevare muligheden for i særlige tilfælde at kunne gennemføre stikprøvebaseret tilsyn.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Datatilsynet bemærker, at det ikke står klart, om formålet med rådighedstilsynets kontrol er at træffe foranstaltninger over for den enkelte borger, eller om kontrollen alene retter sig mod kommunernes forvaltning af reglerne. Datatilsynet påpeger desuden, at anvendelse af databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 5, som er en undtagelse fra dataansvarliges oplysningspligt, når personoplysninger ikke er indsamlet hos den registrerede, kræver udtrykkelig lovgivning om, at den dataansvarlige skal foretage registrering eller videregivelse af oplysningerne.

Kommentar:

Bemærkningerne har givet anledning til justering af lovforslagets bemærkninger, som tydeliggør, at rådighedstilsynet ikke er rettet mod de enkelte ydelsesmodtagere, men alene mod kommunernes administration af rådigheds- og sanktionsreglerne. Det tydeliggøres endvidere, at der er en oplysningspligt over for de personer, der får deres sag gennemgået som led i rådighedstilsynet.

3.1.4. Forenklet vejledning, § 35, stk. 1

KL anfører, at KL i sit oplæg om enklere regler for sanktioner på kontanthjælpsområdet lagde op til at samle vejledning om pligter og sanktioner i et samlet dokument, som ville være mere overskueligt for borgerne og samtidig også sikre mere smidige arbejdsgange i kommunen. KL anfører, at lovforslaget desværre lægger op til at indføre en række nye og firkantede proceskrav om, hvordan vejledningen præcist skal ske. Det betyder, at jobcentrene ikke kan sikre den fleksible, individu-

elle og målrettede vejledning, som vil bidrage til, at borgerne kommer hurtigst muligt i job. I stedet vil der skulle indføres nye afkrydsningsfelter i it-systemerne, som sikrer, at kommunerne overholder de nye procesregler. KL foreslår derfor, at § 35 omformuleres til en generel bestemmelse om, at borgerne skal være vejledt om pligter og rettigheder, før der kan sanktioneres. KL foreslår også at ændre ordlyden i § 35, stk. 1, fra ”første henvendelse” til ”første jobsamtale”. Første henvendelse kan være en telefonsamtale, hvor det ikke giver mening af vejlede om rettigheder og pligter.

KL anfører, at det heller ikke giver mening at skrive direkte i loven, at kommunerne skal sikre, at borgerne forstår vejledningen. KL anfører, at kravet om, at kommunen skal sikre, at borgeren forstår sine rettigheder og pligter må antages at være indeholdt i kommunens almindelige oplysningspligt, og foreslår derfor, at kravet flyttes fra selve loven over til en kommende vejledning.

KL anfører, at det af § 35, stk. 1, nr. 1, fremgår, at vejledningen skal gennemgås hvert halve år. KL foreslår, at kravet om gentagen gennemgang af pligter og rettigheder målrettes det mindretal, som ikke overholder reglerne. KL anfører, at hvis det gøres til et fast krav for alle, vil der skulle bruges værdifuld tid af jobsamtalerne på at opfylde kravet, dvs. tid, der i stedet kunne være brugt på en meningsfuld dialog med borgerne med henblik på at hjælpe pågældende i job.

DS og FH anfører, at de er meget positive overfor, at det i bemærkningerne fremgår, at kommunen skal sikre sig, at personen har forstået sine rettigheder og pligter. DS er imidlertid i tvivl om, hvor bevisbyrden i forhold til, om borgerne har forstået vejledningen, ligger i tilfælde af en sanktion.

DS, FH og DH mener, at der bør gives vejledning ved hver samtale og tilbudsafgivelse. Herudover anfører DS og FH, at det bør være enkelt at give vejledning, når der, som det fremgår af bemærkningerne, udarbejdes en enkel og letforståelig pjece med illustrationer, som borgeren kan få ved vejledningen.

FH anfører, at Ankestyrelsen praksisundersøgelser har vist, at kommunerne har svært ved at efterleve deres vejledningsforpligtelse og mange afgørelser om sanktioner derfor blive hjemvist eller ændret. FH anfører, at det derfor er godt, at der foreslås en ny tilrettelæggelse af kommunernes vejledningsindsats, der sikrer borgerne retssikkerhed.

DA anfører, at de støtter forslaget, der markant vil forenkle og effektivisere sanktionssystemet. DA bemærker videre, at i dag indebærer ukendskab til lovgivningen reelt, at kontanthjælpsmodtagere bliver fritaget for pligterne i loven.

DH anfører, at man har svært ved at se, at forenklingen af vejledningsforpligtelsen kan ses som andet end en beskæring af denne. DH anfører, at de finder dette problematisk, når man samtidigt skærper sanktionerne. DH mener dog, at det er formildende, at kommunen skal sikre sig, at borgeren forstår sine rettigheder og pligter. DH er bekymrede for, at nogle borgere vil modtage sanktioner, uden at de selv

forstår hvorfor. Det vil således fortsat være meget afgørende, at der udvises agtpågivenhed med sanktion over for borgere, der kan have svært ved at navigere i et system med regler, frister og pligter fx på grund af kognitive funktionsnedsættelser.

DH foreslår, at borgerne i forlængelse af, at kommunerne kan vurdere, at der er behov for hyppigere vejledning, at borgerne også selv skal kunne bede om vejledning, hvis borgeren selv vurderer behov derfor. DH foreslår, at § 35, stk. 1, nr. 5, affattes således: ”sikre, at vejledningen gennemgås hyppigere, hvis kommunen konkret vurderer, at personen har behov for det, eller personen beder om det.”.

DH er særligt bekymrede for nogle borgere med kognitive udfordringer som eksempelvis hjerneskade, autisme, udviklingshæmning og ADHD. Det er grupper af borgere, som på forskellige måder er udfordret af en mangel på f.eks. hukommelse, planlægningssevne samt koncentrations- og opmærksomhedsbesvær, og som i nogle tilfælde har besvær med digitale løsninger. Disse borgere vil særligt efter førtidspensionsreformen i 2012 være en del af arbejdsmarkedet og ofte befinde sig i resourceforløb eller fleksjobordningen.

I den forbindelse er DH godt tilfredse med, at det nu fremgår, at borgeren altid kan bede om vejledning i rettigheder og pligter. Det vil dog ikke hjælpe alle borgere, og DH vil derfor fortsat anbefale, at man i videst mulige grad sikrer, at borgeren modtager løbende vejledning i rettigheder og pligter ved afgivelse af tilbud, indkaldelse til samtaler mv., med henblik på at undgå at nogle bliver sanktioneret uden at forstå hvorfor.

Rådet for Socialt Udsatte anfører, at de ikke kan anbefale, at socialt udsatte borgere med komplekse problemer kun vil modtage en generel vejledning ved første møde og herefter kun hvert halve år. Rådet for Socialt Udsatte anfører, at vejledningspligten er en garantiforskrift, der skal sikre, at kommunens afgørelse er lovlig og korrekt, og borgerne retssikkerhed bør ikke svækkes, fordi kommunerne har svært ved at leve op til deres vejledningsforpligtelse.

AST anfører, at det vil være vanskeligt at efterprøve, om kommunerne har sikret sig, at borgerne har forstået sine rettigheder og pligter. AST anfører videre, at i forhold til kommunernes pligt til at udlevere og sende vejledningen skriftligt til borgerne og herunder gøre den tilgængeligt hver halve år eller hyppigere alene vil være en dokumentation for, at dette er sket, men ikke at borgeren har forstået vejledningen.

Retspolitisk Forening anfører, at det på papiret ser ud til, at borgernes retssikkerhed styrkes ved at vejledningsforpligtelsen forenkles og skærpes. Men det vil i praksis blive brugt imod dem. Retspolitisk Forening anfører, at det formentlig virker på ledige uden problemer, men at for udsatte ledige er komplicerede vejledninger ofte stof, der går ind af det ene øre og ud af det andet.

Aarhus Kommune anfører, at det af bemærkningerne fremgår, at det fx i forhold til aktivitetsparate kan være, at vejledningen skal gennemgås hyppigere. Aarhus Kommune foreslår, at det præciseres i bemærkningerne, om det i praksis betyder, at en

borger, der fx har svær psykisk sygdom, er udsat eller skrøbelig vil skulle have vejledning hver gang borgeren får et tilbud eller indkaldes til en samtale.

Aarhus Kommune foreslår videre, at det tydeliggøres, om der både skal udleveres en vejledning og en pjece, eller om pjecen er vejledningen.

Aarhus Kommune stiller spørgsmål til, om det er nødvendigt, at vejledningen både udleveres på mødet og sendes til borgeren.

Aarhus Kommune stiller endvidere spørgsmål til, om det er nødvendigt at de jobparate også skal have en mundtlig vejledning.

Aarhus Kommune er desuden usikre på, hvad der i lovforslaget menes med, at vejledningen "skal gøres tilgængelig". Således spørger kommunen til, om det er tilstrækkeligt, at vejledningen ligger på kommunens hjemmeside.

Aalborg Kommune ønsker en præcisering af, hvordan kommunerne kan dokumentere, at en person forstår sine rettigheder og pligter, jf. § 35, stk. 1, nr. 1.

Aalborg Kommune bemærker, at det ses relevant, at jobparate, åbenlyst uddannelsesparate og uddannelsesparate personer vil få tilsendt en vejledning hvert halve år, jf. § 35, stk. 1, nr. 3, samt at vejledningen altid vil være tilgængelig på fx kommunens hjemmeside. Derved vil denne gruppe altid være vejledt, eller have haft mulighed for at være vejledt. Det anføres, at en mundtlig gennemgang af vejledningen vurderes at være ressourceintensiv set ift. personkredsens udfordringer eller manglen på samme.

Aalborg Kommune bemærker, at det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at den skriftlige vejledning om den skærpede rådighedssanktion udtrykkeligt og klart vil skulle fremgå af afgørelsen vedr. den forudgående sanktion efter LAS §§ 35-40, men at sanktion, jf. LAS §§ 35-40 ikke har virkning for ægtefæller, hverken efter de gældende regler, eller de foreslåede, og at en afgørelse, jf. LAS §§ 35-40, derfor ikke vil blive sendt til en ægtefælle.

Aalborg Kommune anfører, at det derfor ses nødvendigt, at det konkretiseres, om det med forslaget er en betingelse, at vejledningen til ægtefælle om § 40a skal ske via "kopi" af afgørelsen om den forudgående sanktion eller om der skal sendes en specifik vejledningsskrivelse særskilt til ægtefællen.

Kommentar:

Med forenklingen af vejledningsforpligtelsen er foretaget en afbalancering af, at kommunerne ikke skal give konkret vejledning, hver gang en borger indkaldes til samtaler og modtager tilbud mv., og borgernes retssikkerhed, således at det sikres, at borgerne har kendskab til deres rettigheder og pligter, og hvad der sker, hvis pligterne ikke overholdes.

Som følge af KL's forslag om, at vejledningen skal gives ved første jobsamtale, er det præciseret i lovforslaget, at kommunen altid skal vejlede ansøgere om alle rettigheder og pligter forbundet med hjælpen i forhold til rådighed og sanktioner, og

at dette skal ske senest ved første jobsamtale efter, at personen henvender sig til kommunen om hjælp. Endvidere er det præciseret, at vejledningen skal gives skriftligt.

Formuleringen om, at ”kommunen senest ved første jobsamtale skal gennemgå og drøfte vejledningen med personen på en måde, så personen forstår sine rettigheder og pligter”, er ændret til, at ”kommunen skal senest ved første jobsamtale vejlede personen om pågældendes rettigheder og pligter på en måde, der tager hensyn til den pågældendes situation, herunder at vejledningen er givet under hensyn til personens forudsætninger. Dette vil medvirke til, at personen får en vejledning, som vil gøre det muligt for personen at forstå sine rettigheder og pligter. Baggrunden for ændringen er, at kommunerne ikke vil kunne dokumentere, at vejledningen er forstået.

DH's bemærkning har givet anledning til en ændring af bestemmelsen, således at det i lovforslaget kommer til at fremgå, at kommunerne også skal give vejledning, hvis borgerne selv efterspørger dette.

Det er i lovbemærkningerne præciseret, at kommunen vil skulle sikre, at vejledningen bliver gennemgået hyppigere, hvis kommunen konkret vurderer, at personen har behov for hyppigere vejledning, eller personen selv anmoder kommunen om vejledning.

Det er i den forbindelse præciseret i lovbemærkningerne, at hyppigere gennemgang af vejledningen f.eks. vil kunne være relevant i forhold til aktivitetsparate modtagere af hjælp, som kan være meget udsatte og skrøbelige personer, der kan have svært ved at overskue og overholde de forpligtelser, der gælder for at kunne modtage ydelsen, f.eks. på grund af svær psykisk sygdom, misbrugsproblemer, hjemløshed eller lignende. Nogle vil også på grund af psykiske problemer, manglende bolig eller andre faste rammer omkring deres tilværelse kunne have svært ved at tilgå og/eller forholde sig til skriftlige henvendelser fra kommunen, f.eks. indkaldelser til samtaler eller partshøringer i forbindelse med evt. sanktioner for manglende fremmøde m.v., og vil derfor have behov for hyppigere gennemgang af vejledningen hos kommunen eller i jobcenteret med henblik på at sikre, at personen forstår sine rettigheder og pligter. For disse personer vil det kunne være nødvendigt at drøfte vejledningen eller dele heraf hver gang, kommunen indkalder personen til samtale, afgiver tilbud m.v.

De særlige krav til vejledning i forhold til aktivitetsparate vil også blive præciseret i forbindelse med den kommende revision af vejledningen om rådighed og sanktioner.

Det præciseres endvidere i bemærkningerne til lovforslaget, at vejledningen kan gøres tilgængelig via kommunens hjemmeside.

En ægtefælle til en person, som er omfattet af en sanktion efter § 40 a, vil skulle have en særskilt vejledning fra kommunen om, hvorledes sanktionen vil påvirke ægtefællens hjælp.

3.1.5. Udvidelse af muligheden for månedsvise opgørelse af sanktioner, § 35, stk. 3

DA anfører, at man støtter forslaget om udvidelsen af muligheden for månedsvise opgørelse af sanktioner.

DH vurderer, at månedsvise opgørelse af sanktioner og agterskrivelser er to forskellige måder at administrere sanktioner på, som er svært forenelige. Med forslaget kan kommunerne vælge at lave månedsvise opgørelser vedrørende eksempelvis udeblivelse fra tilbud og samtidig træffe løbende afgørelser med agterskrivelse ved udeblivelse fra samtaler. Det kan skabe u hensigtsmæssig forvirring hos borgerne. DH anbefaler derfor, at disse opgørelsesmuligheder indarbejdes i vejledningen til borgerne.

DS og FH finder det modstridende, at der på den ene side skal pålægges hurtige sanktioner ved at sende en agterskrivelse med partshøring og afgørelse i et brev, og at der så samtidig bliver mulighed for månedsvise opgørelser. Herudover fremgår det af bemærkningerne, at intentionen er at spare på antallet af breve mv., men samtidig skal borgeren kontaktes i forbindelse med forseelsen. DS og FH mener, at kravet om kontakt er godt, men det er svært at se besparelsen, når borgeren alligevel skal kontaktes.

Rådet for Socialt Udsatte bemærker, at forslaget om at samle sanktioner til månedlige pakker vil svække den tidsmæssige sammenhæng mellem sanktion og pligtforseelse. I betragtning af at en sanktion kan have en stor effekt på borgerens vel-færdssituation, finder Rådet det ikke hensigtsmæssigt, at man af hensyn til kommunernes administration vil svække den tidsmæssige sammenhæng mellem sanktion og forseelse, hvilket ifølge den politiske aftale har stor betydning for sanktionens adfærdregulerende effekt. Rådet kan derfor ikke anbefale, at man udvider kommunernes mulighed for at opgøre sanktioner månedsvise.

KL bemærker, at der med lovforslagets formuleringer (at opgørelsen af sanktioner en gang om måneden er betinget af, at kommunen kontakter personen i umiddelbar tilknytning til forseelsen og gør opmærksom på forseelsen og forestående sanktionering) ikke er tale om forenklinger, idet kommunen alligevel efter hver negativ hændelse skal kontakte borgeren og gøre opmærksom på, at vedkommende får en sanktion. Da alle borgere er blevet vejledt om konsekvenserne både mundtligt og skriftligt vil denne betingelse alene være et ekstra bureaukratisk krav, som KL foreslår fjernet.

Aarhus Kommune vurderer ikke, at forslaget om udvidelse af månedsvise opgørelse til også at omfatte sanktioner efter §§ 37-40 er en forenkling, når der samtidig indføres krav om, at kommunen i umiddelbar tilknytning til forseelsen skal gøre personen opmærksom på udeblivelsen og den forestående sanktionering. Aarhus Kommune foreslår derfor, at kravet om underretning udgår.

Aalborg Kommune bemærker, at det ses som et paradoks, at kommunen skal oplyse personen om den forestående sanktionering, inden der er taget stilling til, om

personen havde en rimelig grund til udeblivelsen. Dette vil der først endeligt blive taget stilling til, når personen er partshørt.

Aalborg Kommune vurderer derfor, at en oplysning fra kommunen om en forestående sanktion vil medbringe forvirring og mistillid, idet det må forventes, at der i en del sager ikke vil ske sanktion, når partshøringen er foretaget, idet der har været en rimelig grund til udeblivelsen.

Aalborg Kommune og Aarhus Kommune vurderer, at forslaget vil medføre merarbejde, og der med forslaget ikke er tale om en forenkling. I praksis vil forslaget betyde, at tilbudsstedet fx en virksomhed skal rette henvendelse hver gang, en person i praktik, er udeblevet. Kommunen skal herefter oplyse personen, evt. på skrift via brev, om forseelsen og den forestående sanktion. Virksomheden skal ved månedens udgang atter give besked til kommunen om personens samlede fremmøde og udeblivelser. Kommunen skal herefter sende en partshøring til personen.

Aalborg Kommune og Aarhus Kommune vurderer også, at forslaget vil medføre øgede krav og merarbejde til fx virksomheder, som har personer i virksomhedspraktik og tilbudssteder generelt mv.

Kommentar:

Aftalepartierne er enige om at udvide muligheden for månedsvis opgørelse af sanktioner. Det vil give kommunerne en større frihed til at tilrettelægge administrationen af sanktionsområdet på en hensigtsmæssig måde, herunder på en måde, der kan spare antallet af breve m.v. til personerne, der begår flere forseelser inden for en periode på en måned.

Da forslaget vil svække den tidsmæssige sammenhæng mellem forseelse og kontakt til personen om forseelsen og den ydelsesmæssige effektivering af sanktionen, er aftalepartierne enige om, at det gøres til en betingelse for månedsvis afgørelse, at kommunen kontakter personen i umiddelbar tilknytning til forseelsen og samtidig gør personen opmærksom på forseelsen samt den forestående sanktionering.

Der stilles ikke noget formkrav til, hvordan kontakten til personen skal foregå, og det er op til den enkelte kommune, hvorvidt de vil benytte muligheden for månedsvis opgørelse og afgørelse om sanktion eller ej.

I forhold til det af DH anførte om det uhensigtsmæssige i, at kommunerne med forslaget kan vælge at lave månedsvis opgørelse af udeblivelse fra tilbud og træffe afgørelse herom ved agterskrivelse, og samtidig kan vælge at træffe enkeltstående afgørelser i løbet af perioden for eksempelvis udeblivelse fra jobsamtale, bemærkes det, at den mulighed findes i reglerne i dag, bortset fra muligheden for afgørelse ved agterskrivelse. Denne model kan kommunerne vælge at videreføre, men de kan med forslaget også vælge at nøjes med én samlet opgørelse og afgørelse ved agterskrivelse.

I forhold til bemærkningerne fra DS og FH om det modstridende i, at der på den ene side skal pålægges hurtige sanktioner ved at sende en agterskrivelse med

partshøring og afgørelse i et brev, og at der så samtidig bliver mulighed for månedsvise opgørelser bemærkes, at forslaget ikke pålægger kommunerne at lave månedsvise opgørelser eller at træffe afgørelse ved agterskrivelse. Det vil bero på kommunernes arbejdstilrettelæggelse samt den konkrete sag, hvorvidt der med de nye muligheder kan træffes afgørelse hurtigere. Det bemærkes endvidere, at hvis kommunerne vælger at benytte muligheden for månedsvis opgørelse, skal kommunen kontakte borgeren i tæt tilknytning til udeblivelse fra jobsamtale m.v.

Med forslaget til § 35, stk. 3, 3. pkt., vil kommunernes nuværende adgang til at lave en samlet månedlig opgørelse over omfanget af udeblivelser efter § 36 blive udvidet til også at omfatte undladelser og afvisninger efter §§ 37-40.

I forhold til bemærkningerne om, at forslaget vil medføre meradministration, fordi forslaget medfører, at tilbudsstedet skal rette henvendelse hver gang en person i fx virksomhedspraktik er udeblevet, skal det bemærkes at Beskæftigelsesministeriet tilretter bestemmelsen og bemærkningerne, således at de gældende regler om, at partshøring i forhold til udeblivelse fra tilbud fortsat vil kunne ske månedsvis uden at personen skal kontaktes. Baggrunden for dette er, at personen er klar over, hvilke dage, personen skal deltage i tilbuddet og således er i et fastlagt forløb.

I forhold til en samlet månedlig partshøring i forhold til bestemmelserne i §§ 37-40 vil det blive fastholdt, at kommunerne skal kontakte personen i umiddelbar tilknytning til forseelsen.

Det er valgfrit for kommunerne at benytte sig af muligheden for opgørelse af omfanget af undladelser, afvisninger, udeblivelser m.v. en gang om måneden, og kommunen vil således kunne vælge at foretage en samlet månedlig opgørelse., når kommunen finder det hensigtsmæssigt f.eks. i tilfælde, hvor en person begår flere forseelser inden for en periode på en måned.

Kommunen vil med forslaget samtidig have mulighed for f.eks. at foretage den månedlige opgørelse i slutningen af måneden, så kommunen så vidt muligt vil kunne nå at effektuere sanktionen i samme måned, som udeblivelsen har fundet sted i.

Forslaget vil give kommunerne en større frihed til at tilrettelægge administrationen af sanktionsområdet på en hensigtsmæssig måde, herunder på en måde der kan spare antallet af henvendelser m.v. til personer, der begår flere forseelser inden for en periode på en måned.

Det er af hensyn til personens retssikkerhed en betingelse for, at kommunen kan udnytte muligheden for at lave en udvidet, samlet månedlig opgørelse af sanktioner efter §§ 37-40, at kommunen kontakter personen i umiddelbar tilknytning til forseelsen og gør personen opmærksom på forseelsen samt den forventede forestående sanktionering. Baggrunden for dette er, at personen skal have mulighed for hurtigt at reagere på en udeblivelse, således at pågældende har mulighed for hurtigt at opfylde sin rådighedsforpligtelse igen og derved minimere størrelsen af sanktionen.

Bestemmelsen i § 35, stk. 3, 3. pkt., og bemærkningerne hertil vil blive præciseret, således at kommune skal orientere borgeren om udeblivelsen og muligheden for at udeblivelsen mv. får betydning for personens hjælp.

3.1.6. Sanktionssatsernes størrelse, § 35, stk. 4 og 5

DA anfører, at man er enig i, at der er behov for at gøre sanktionssystemer langt mere gennemsigtigt og enkelt ved at reducere antallet af sanktionssatser, DA anfører dog, at det er tvivlsomt, hvorvidt en sanktion på 200 kr. vil have en reel effekt. DA mener, at sanktionssatserne skal være højere.

DH bemærker, at forenklingen af sanktionssatserne samlet betyder en forhøjelse af sanktionssatserne. En forhøjelse af satserne er en alvorlig sag, som DH er modstander af. DH oplever, at sanktionerede borgere bliver så økonomisk pressede og frustrerede, at de skubbes længere væk fra arbejdsmarkedet. Den effekt vil kun blive forværret med højere sanktionssatser.

DS og FH finder det tiltrængt, at der bliver forenklet i de mange sanktionssatser, men DS er ærgerlige over, at man med de 4 nye satser har valgt at forhøje alle sanktionerne, frem for at lægge snittet på den anden side. For nogen vil det, som det også fremgår i bemærkningerne, komme til at betyde markant hårdere sanktioner.

FH konstaterer, at det af lovforslagets bemærkninger fremgår, at niveauet for de foreslåede sanktionssatser vil blive fastsat således, at alle ydelsesmodtagere vil kunne sikre sig tilstrækkelige midler til at forsørge sig selv. Eksemplet hvor en kontanthjælpsmodtager bliver fratrukket 4.900 kr. fra sin kontanthjælp på 11.423 kr., viser dog med tydelighed, at sanktionerne er voldsomme og altså kan udgøre helt op 42,9 pct. af beløbet (i kroner udbetales således kun 6.523 kr.).

Retspolitisk Forening konstaterer, at lovforslaget reducerer 80 sanktionssatser til fire: 200, 400, 600 og 700 kr. Retspolitisk Forening hilser velkommen, at der ikke længere er så ufatteligt mange satser for forskellige målgrupper, at ingen kan finde hoved og hale i dem. Foreningen bider dog mærke i, at der i alle tilfælde er tale om højere sanktionssatser end tidligere, og finder det herunder meget voldsomt, at sanktionssatsen for hjemmeboende unge under 30 år på integrationsydelse uden anden begrundelse end forenkling forhøjes med 67 pct. Forenklingsargumentet synes misbrugt i denne sammenhæng.

AST har foreslået, at det i forbindelse med ændringen af sanktionssatserne i § 35, stk. 3, bør præciseres, om lørdag og søndag indgår i beregning af sanktion efter § 37 og § 38. Efter disse bestemmelser løber sanktionen fra den dag, hvor en borger udebliver fra en samtale mv., og til borger genopretter kontakten.

AST henviser indledningsvist til bemærkningerne af 25. februar 2019, i det dog bemærkes, at nogle af disse ses efterfølgende indarbejdet i det nye udkast til lovforslag.

AST bemærker endvidere, at fradrag og nedsættelser i hjælpen efter reglerne skal ske inden for 3 hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet. Det bør præciseres, om der i de tilfælde, hvor sanktionen overstiger den hjælp, der udbetales efter eventuelle fradrag for indtægter, er mulighed for at overføre den resterende del af sanktionen til fradrag i en efterfølgende kalendermåned(er) inden for de 3 måneder.

AST mener endvidere, at det bør præciseres, om kommunen inden for de 3 måneder kan vælge at gennemføre sanktionen i en måned, hvor der bliver beregnet fuld hjælp frem for en måned, hvor der alene udbetales supplerende hjælp på grund af fradrag for indtægter, og hvor sanktionen eventuelt overstiger den udbetalte hjælp.

Aarhus Kommune bemærker, at de nye sanktionssatser finder anvendelse ved eksempelvis sanktion for udeblivelse efter § 37, og at Ankestyrelsen har truffet to afgørelser hvorefter weekenddage ikke tæller med ved beregningen af perioden på trods af, at kontakten til jobcentret ikke er genoptaget.

Kommentar:

Aftalepartierne er enige om, at de fire faste sanktionssatser indplaceres således, at alle sanktionerede vil opleve en skærpelse af sanktionen, herunder at den største procentuelle skærpelse af sanktionssatsen er for hjemmeboende unge modtagere af integrationsydelse, hvor sanktionssatsen forhøjes fra 120 kr. til 200 kr., hvilket svarer til en forhøjelse på 67 pct.

Det bemærkes endvidere, at en person, der modtager 11.423 kr. pr. måned med forslaget vil få en sanktionssats på 600 kr. og ikke 700 kr., som anført i lovbemærkningerne. Syv sanktionssatser udgør derfor 4.200 kr. og ikke 4.900 kr. Efter de gældende regler vil den pågældende blive sanktioneret med syv dagssatser af 527 kr., svarende til 3.689 kr. I eksemplet er der således tale om en forhøjelse af sanktionen på 13,9 pct. Lovforslaget bliver korrigeret med den rigtige sanktionssats på 600 kr.

Med forslaget om at reducere de nuværende 80 satser til fire faste sanktionssatser tilsigtes ingen ændringer i beregningen af sanktionsperioden efter § 36 og § 37. Det er derfor fortsat kalenderdage inklusive weekenddage, der medregnes. Hvis en kontanthjælpsmodtager eksempelvis udebliver uden rimelig grund fra en samtale i jobcentret en onsdag, og først kontakter jobcentret tirsdag i den efterfølgende uge, vil personen blive sanktioneret med 6 sanktionssatser, idet udeblivelsesdagen medregnes, mens dagen for genoptagelse af kontakt ikke medregnes.

Det vil blive præciseret i forslaget til § 35, stk. 4, i lov om aktiv socialpolitik, og i bemærkningerne hertil, at fradrag for sanktioner ikke kan overstige den beregnede hjælp for samme måned, og at den del af summen af sanktionssatser, der eventuelt overstiger den beregnede hjælp for den samme kalendermåned, bortfalder og således ikke kan overføres til fradrag i efterfølgende måneder.

Bemærkningerne har ikke, ud over det ovenfor anførte, givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.1.7. Muligheden for brug af agterskrivelse, § 35, stk. 6

KL er tilfreds med, at kommunerne får mulighed for at lave agterskrivelser i stedet for partshøring. KL bemærker, at den minimumsfrist på 14 dage, der er angivet i forslaget, før agterskrivelsen kan få virkning, er væsentligt længere end fristen for en almindelige partshøring. Dermed vil der ikke ske hurtigere sanktionering, som ellers er hensigten med forslaget. KL finder derfor at det bør undersøges, om fristen ved agterskrivelse kan være mindre end de 14 dage.

KL påpeger, at når kommunerne kan lave agterskrivelser i steder for partshøring i sanktionssager – hvilket KL er tilfreds med – er det kommunen, der efter en konkret vurdering, kan fastsætte kortere frist end de 14 dage. KL bemærker, at det er noget uklart, hvornår dette er muligt. KL ønsker sig derfor i en kommende vejledning dette uddybet/præciseret.

DA anfører, at man støtter forslaget, der vil reducere tiden fra forseelse til sanktion.

FH finder det positivt for alle parter, at der sker en hurtig afgørelse af og eksekvering af en sanktion, men er bekymret for borgernes retssikkerhed, hvis man går fra den nuværende partshøring til indførelse af agterskrivelser i form af partshøring og afgørelse i samme brev. FH mener, at der er risiko for, at borgere afholder sig fra at komme med bemærkninger, der kan have betydning for sagens afgørelse, når de modtager en agterskrivelse i stedet for den almindelige partshøring.

FH bemærker desuden, at agterskrivelser kan føre til, at flere borgere overser at det er en afgørelse og at flere klager over afgørelser, hvorfor der ikke sker en lettelse for kommunen, da klagesagsbehandling er mere omfattende end den nuværende proces med partshøring og efterfølgende afgørelse. FH ønsker, at borgerens retssikkerhed opretholdes, og at forvaltningslovens §§ 19-26 fortsat skal gælde for de jobparate.

DH bemærker, at man, for at undgå, at muligheden for agterskrivelser leder til utilsigtede sanktioner af borgere med handicap, bør tydeliggøre i vejledninger m.v. til sagsbehandlere, at der skal udvises agtpågivenhed, når det drejer sig om borgere, hvor der kan være en risiko for, at borgeren ikke kan agere passende og rettidigt på sådan en partshøring.

DH anbefaler, at den minimumsfrist på 14 dage for svar på partshøring, der fremgår af lovbemærkningerne, fastsættes i selve loven med henblik på at undgå misforståelser om partshøringsfristen. For borgere fritaget fra digital post bør fastsættes længere frist. Derudover bør kommunerne have mulighed for at arbejde med en længere frist for borgere, hvor kommunen ved, at personens rådighed kan være markant ændret, f.eks. borgere med psykiske vanskeligheder.

Retspolitisk Forening anfører, at agterskrivelser ligesom andre af forslagene indebærer en betydelig svækkelse af retssikkerheden navnlig for mennesker, som har sociale problemer, der gør det svært for dem i det hele taget at forstå kommunernes ageren i deres sag, men også for andre.

DS finder ikke, at forslaget om agterskrivelser hænger sammen med forslaget om månedsvise opgørelser. DS anfører, at det kan være godt, at der er kortere fra forsendelse til sanktion, men at det ikke giver mening på samme tid at give mulighed for at foretage månedsvise opgørelser.

Rådet for Socialt Udsatte kan ikke anbefale, at kommunerne gives mulighed for at bruge agterskrivelser, hvor en afgørelse og partshøring sendes i samme brev til job- og uddannelsesparate. Rådet bemærker, at partshøring ligesom vejledningspligten er en garantiforskrift, der skal sikre, at borgeren har mulighed for at kommentere og tilføje relevante oplysninger, så det sikres, at kommunen har de nødvendige oplysninger for at træffe en korrekt afgørelse. Det er helt afgørende, at partshøring gennemføres forud for, at der træffes en afgørelse om en økonomisk sanktionering.

Kommentar:

Med forslaget vil kommunerne i forhold til en uddannelsesparat eller jobparat modtager af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp kunne foretage partshøring og afgørelse samlet i en agterskrivelse.

Det fremgår af forslaget til § 35, stk. 6, at det alene er i forhold til jobparate og uddannelsesparate modtagere af hjælp, at kommunen kan samle partshøring og afgørelse i en agterskrivelse. Det vil blive præciseret i lovbemærkningerne, at der for aktivitetsparate modtagere af hjælp fortsat skal være personlig kontakt mellem kommunen og borgeren forud for sanktionering.

Kravene til agterskrivelser er udførligt beskrevet i lovforslaget. Agterskrivelsesmodellen vil indebære, at personen som hidtil vil have mulighed for at afgive et hørings svar, inden afgørelse træffes, ligesom afgørelsen med agterskrivelsen meddeles borgeren personligt. Det vil med forslaget alene være tidspunktet for afgørelsens meddelelse, der fremrykkes. Derved vil parten opnå en hurtigere behandling af sin sag. Personen vil således som hidtil blive hørt, inden afgørelse træffes.

Det fremgår endvidere af lovforslaget, at agterskrivelsen skal være formuleret på en sådan måde, at den ikke giver anledning til tvivl om det retlige indhold, herunder om hvordan kommunen vil afgøre sagen, høringsfrist, virkningstidspunkt og fra hvilket tidspunkt, klagefristen vil løbe. Er en bebyrdende afgørelse uforståelig, er den ugyldig.

Kravene til agterskrivelser vil også blive skrevet ind i vejledningen om rådighed og sanktioner.

Justitsministeriet har haft forslag til lov om ændring af forvaltningsloven (Klare juridiske rammer for effektiv digital forvaltning) i høring, hvoraf det fremgår, at høringsfristen ved brug af agterskrivelser i sager, hvor en borger er part, i almindelighed ikke bør være under 10 arbejdsdage regnet fra det tidspunkt, hvor agterskrivelsen er meddelt parten. Herved sikres det, at parten har tilstrækkelig tid til at fremsætte sine bemærkninger.

Det vil blive præciseret i lovbemærkningerne, at der efter en konkret og individuel vurdering vil kunne fastsættes en kortere høringsfrist end minimumsfristen på 14 dage (10 hverdage), såfremt den kortere frist lever op til kravene til fastsættelse af frister i forbindelse med partshøring i form af agterskrivelser, herunder at den pågældende part gives rimelig tid til at sætte sig ind i oplysningerne og overveje udtalelsens form og indhold.

Det vil endvidere blive præciseret i lovbemærkningerne, at kommunerne i forhold til borgere, der er fritaget fra digital post, efter en konkret vurdering vil kunne fastsætte en længere frist.

Dermed bliver hensynet til personens retssikkerhed opretholdt.

Det vil i forbindelse med den kommende revision af vejledning om rådighed og sanktioner blive uddybet, hvornår kommunen vil kunne fastsætte en kortere frist end minimumsfristen på 14 dage (10 hverdage).

3.1.8. Udvidet partshøring af aktivitetsparate, § 35, stk. 7 (tidligere stk. 6)

KL mener, at det er problematisk lovgivningsmæssigt og etisk, at kommunen kan tage kontakt til familiemedlemmer med henblik på at få belyst en borgers adfærd. Dette både i forhold til tavshedspligten jf. forvaltningslovens § 27, og at det kan ske uden forudgående samtykke fra den aktivitetsparate borger i forhold til videregivelse/indhentelse af oplysninger jf. retssikkerhedslovens § 11. Derudover er det svært for kommunen at sikre sig, at oplysningerne fra familiemedlemmer er troværdige (kommunen kender ikke familiemedlemmernes indbyrdes forhold).

DA anfører, at man ikke kan støtte kravet om personlig kontakt ved sanktioner over for aktivitetsparate. Dels er det besværligt for kommunerne, hvorfor nogle kommuner opgiver undervejs. Dels vil det give kontanthjælpsmodtagere incitament til at modarbejde en visitation som jobparat og i stedet blive visiteret som aktivitetsparat for at undgå økonomiske sanktioner. DA mener, at der er brug for det modsatte.

DH frygter, at de nye regler imod hensigten i den politiske aftale kan få den betydning, at flere aktivitetsparate skal sanktioneres.

DH bemærker desuden, at det er uklart, præcis hvordan udvidet partshøring til mentor eller familiemedlem skal foregå. Det bør derfor være en forudsætning, at mentor eller familiemedlem faktisk har kontakt med borgeren i forbindelse med sanktionen.

Ligeledes finder DH det væsentligt, at man i kommende vejledning fremhæver, at muligheden for at kontakte mentor eller familiemedlemmer først træder i kraft, når kommunen har konstateret, at de ikke kan komme i kontakt med borgeren.

Rådet for Socialt Udsatte kan ikke anbefale den forslåede ændring af regler om udvidet partshøring af aktivitetsparate. Partshøring bør som princip altid være af den

enkelte borger selv, medmindre at denne har udpeget en partsrepræsentant. Parts-høring af borgeren bør derfor ikke kunne erstattes med en udtalelse fra mentor eller familiemedlem.

Rådet for Socialt Udsatte bemærker, at en evt. ændring af udvidet partshøring skal gøres på en måde, hvorpå borgerens retssikkerhed ikke svækkes. Rådet forslår, at kravet om udvidet partshøring kan anses som opfyldt i de tilfælde, hvor kommunen via kontakt til mentor, familiemedlem eller på anden måde fremskaffer oplysninger, som kan danne grundlag for, at kommunen vurderer, at en sanktion ikke er begrundet. Hvis kommunen derimod stadig mener, at borgeren bør sanktioneres, efter at have været i kontakt med mentor eller familiemedlem, bør kommunen forsat være forpligtet til at udtømme alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borgeren selv.

Aarhus Kommune bemærker i forhold til reglerne om tavshedspligt, at de retlige rammer for kontakt til familiemedlemmer bør beskrives i lovbemærkninger/vejledning, evt. med eksempler på, hvornår kommunen må tage kontakt, og hvornår kommunen ikke må tage kontakt.

Datatilsynet anfører, at det foreslås i § 35, stk. 6, 2. pkt. (nu stk. 7), at hvis kommunen har vanskeligt ved at opnå kontakt med personen, kan kravet om personlig kontakt også opfyldes ved, at kommunen via kontakt til f.eks. en mentor, familiemedlemmer eller på anden måde fremskaffer oplysninger til belysning af fravær m.v., der kan danne grundlag for vurderingen af, om personen skal have en sanktion i det konkrete tilfælde. Datatilsynet henviser i den forbindelse til de grundlæggende principper i databeskyttelsesforordningens artikel 5, herunder særligt artikel 5, stk. 1, litra c, hvorefter personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil oplysningerne behandles (dataminimering).

Datatilsynet bemærker, at et samtykke efter databeskyttelsesforordningen forstås som enhver frivillig specifik, informeret og utvetydig viljestilkendegivelse fra den registrerede, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger, der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling, jf. artikel 4, nr. 11.

Datatilsynet bemærker endvidere, at en dataansvarlig, forinden denne behandler oplysninger om fysiske personer, skal finde et behandlingsgrundlag herfor i medfør af databeskyttelsesreglerne.

Kommentarer:

Bestemmelsen i § 35, stk. 7, om udvidet partshøring af aktivitetsparate vil blive ændret således, at det af bestemmelsen vil fremgå, at hvis kommunen har vanskeligt ved at opnå personlig kontakt med personen, kan kravet om personlig kontakt også opfyldes ved, at kommunen etablerer kontakt via f.eks. en mentor eller et tilbudssted, som personen allerede er i forbindelse med, for på den måde at komme i kontakt med personen, således at kommunen kan tilvejebringe oplysninger om fraværet

m.v., der kan danne grundlag for vurderingen af, om personen skal have en sanktion i det konkrete tilfælde. Kontakt kan ligeledes etableres via et familiemedlem, en partsrepræsentant, en værge eller anden kontaktperson forudsat, at personen og familiemedlemmet m.v. på forhånd har givet samtykke til, at kontakten etableres via et familiemedlem m.v.

Det vil endvidere i lovbemærkningerne blive præciseret, at kommunen skal være opmærksom på, om personen modtager støtteforanstaltninger efter servicelovens bestemmelser, og at kommunen i de tilfælde evt. vil kunne skabe kontakt til personen gennem personens støtteperson.

Der vil i lovbemærkningerne til § 35, stk. 7, blive henvist til de grundlæggende principper i databeskyttelsesforordningens artikel 5, herunder særligt artikel 5, stk. 1, litra c, hvorefter personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil oplysningerne behandles (dataminimering).

Sammenhængen mellem på den ene side forslaget om udvidet partshøring og muligheden for at opnå personlig kontakt via en mentor m.v. og på den anden side reglerne om indhentelse af oplysninger og samtykke m.v. i § 11 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og i persondataforordningen, herunder særligt artikel 5 og 7, vil blive beskrevet i lovbemærkningerne.

Det vil blive præciseret i lovbemærkningerne, at kommunen ved indhentning af samtykket skal iagttage gældende regler i databeskyttelsesforordningen.

Det skal endeligt bemærkes, at det er kommunerne, der har kompetencen til at vurdere, hvorvidt en ansøger om hjælp skal visiteres som jobparat, uddannelsesparat eller aktivitetsparat.

3.1.10. Udvidelse af sanktionsbestemmelsen i § 39

KL anfører, at kommunerne efter gældende regler kan sanktionere personer, som undlader at give meddelelse om sygdom, hvor den ledige er givet et tilbud eller skal møde til jobsamtale hos en arbejdsgiver, men at der ikke er hjemmel til at sanktionere personer, der undlader at give meddelelse om sygdom i tilfælde, hvor personen skal møde til jobsamtale i kommunen. KL foreslår på den baggrund, at der tilvejebringes hjemmel i § 39 til at sanktionere ved manglende rettidig sygemelding ved samtaler hos kommunen. KL anfører videre, at det fremgår af forslaget til § 39, nr. 7, at kommunerne kan sanktionere uddannelseshjælpsmodtagere, der uden rimelig grund ophører med en uddannelse, der er påbegyndt på baggrund af et uddannelsespålæg. KL finder, at der er behov for ligeledes at kunne sanktionere unge, som ikke overholder fristerne i uddannelsespålæggets trin 1 og 2.

AST ønsker det tydeliggjort i forhold til definitionen af ”gentagne gange” i forslaget til § 39, nr. 3, hvilken betydning længden af et tilbud har set i forhold til omfanget af udeblivelser uden rimelig grund, herunder om omfanget af udeblivelserne skal ses i forhold til hele tilbuddets varighed.

Vejen Kommune anfører, at det efter gældende regler kun er muligt at sanktionere for manglende meddelelse om sygdom ved udeblivelse fra tilbud eller sygeopfølgningssamtaler, jf. § 39, nr. 3. Kommunen anfører videre, at det i § 40 a er fastsat, at hvis en person er syg eller har børnepasningsproblemer, skal den pågældende meddele dette forud for det tidspunkt, hvor personen skal møde i tilbuddet, til samtalen m.v. Kommunen foreslår, at der tilvejebringes en tilsvarende hjemmel i § 39 til at sanktionere personer, der ikke giver meddelelse om sygdom eller børnepasningsproblemer, forud for det tidspunkt, hvor den pågældende skal møde i tilbuddet m.v.

Aarhus Kommune anfører, at kommunerne ofte er i tvivl om, hvad der kan falde ind under begrebet ”beskæftigelsesfremmende foranstaltninger” og foreslår, at begrebet tydeliggøres i lovbemærkningerne med flere eksempler.

Kommunen ønsker endvidere, at det præciseres i lovbemærkningerne, om det er muligt at sanktionere efter § 36 og § 39, nr. 3, hvis en person fx er udeblevet 14 dage fra et tilbud, og der er tale om gentagne udeblivelser.

Aarhus Kommune bemærker, at det vil være hensigtsmæssigt at udarbejde en hjemmel i LAS § 39, som kan bruges, når en borger ikke melder sygdom rettidigt ved jobsamtalerne. Kommunen anfører, at det efter gældende ret ikke er muligt at sanktionere, hvis borgeren ikke dukker op til en jobsamtale, og det efterfølgende viser sig, at personen har været syg uden at meddele dette.

Københavns Kommune anbefaler, at ordet ”arbejdsgiver” slettes fra § 39, stk. 1, nr. 3, således der ikke kan herske tvivl om, at sygemelding skal ske til jobcentret, idet det kun er ved løntilskud, at sygemelding skal ske til arbejdsgiver.

Kommentar:

Det er ikke en del af ”Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger”, at reglerne i § 39 om sanktionering for undladelse af at meddele sygdom til kommunen i tilfælde af bl.a. sygdom skal skærpes.

Beskæftigelsesministeriet vil dog indsætte en ny bestemmelse i § 35 om, at en person skal give kommunen besked om sygdom på den måde, som kommune har anvist. Der henvises for yderligere til kommentarerne til afsnit 3.1.1.

Med den foreslåede ændring i § 39, nr. 7, tilvejebringes hjemmel til at sanktionere en person, der uden rimelig grund ophører fra dele af en uddannelse, således at bestemmelsen ud over studie- og erhvervskompetencegivende uddannelser også kommer til at omfatte aktiviteter, tilbud m.v., der er led i et uddannelsespålæg, jf. § 30, stk. 3, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Personer, som ikke overholder fristerne i uddannelsespålæggets trin 1 og 2, er omfattet af forslaget til § 39, nr. 3. Der er således ikke tilsigtet ændringer i gældende retstilstand, hvorefter en person kan sanktioneres, hvis den pågældende ikke samarbejder om at søge ind på eller påbegynder en uddannelse, der er givet som led i et uddannelsespålæg. Dette vil blive præciseret i lovbemærkningerne til forslaget til § 39, nr. 3.

Endvidere vil det blive præciseret i lovbemærkningerne, at det er muligt at sanktionere efter både § 36 og § 39, nr. 3, hvis en person fx er udeblevet 14 dage fra et tilbud, og kommunen vurderer, at der dermed er tale om gentagne udeblivelser.

Det vil afhænge af en konkret vurdering af, hvornår en persons udeblivelser har et sådant betydeligt omfang, at der reelt må siges at være tale om en afvisning af tilbuddet m.v. I vurderingen heraf kan bl.a. indgå antallet af udeblivelser set i forhold til tilbuddets længde m.v. Dette bliver præciseret i bemærkningerne til lovforslaget.

Definitionen af begrebet "beskæftigelsesfremmende foranstaltninger" vil blive uddybet i bemærkningerne til forslaget til § 39, nr. 3.

3.1.11. Skærpet rådighedssanktion, § 40 a

DH er overordnet imod, at reglerne om skærpet rådighedssanktioner også vil kunne anvendes over for aktivitetsparate. DH finder, at det er særdeles indgribende og unødvendigt, at aktivitetsparate inkluderes i målgruppen. DH finder, at det er vigtigt og godt, at det med den nye lovtekst bliver tydeliggjort, at kommunen konkret skal vurdere, at personen "med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v." for at kunne give en skærpet rådighedssanktion.

DH, DS og FH bemærker desuden, at det fremstår uklart, hvordan kommunen skal træffe beslutning om varigheden af den skærpede rådighedssanktion, som kan vare op til tre måneder. DH frygter, at dette kan skabe en usikker retstilstand for borgeren og vidt forskellige praksisser på tværs af landet. DH og FH anbefaler derfor, at det bliver tydeliggjort, hvordan kommunen konkret skal vurdere varigheden af den skærpede rådighedssanktion.

FH finder det positivt, at det kommer til at fremgå direkte af § 40 a, at en sanktion skal vurderes at fremme borgerens rådighed.

DA anfører, at man støtter forslaget, da det kan styrke rådigheden blandt kontanthjælpsmodtagere.

FH og DS mener, at der bør stilles krav om, at kommunerne tilbyder borgeren mere, end at borgeren skal møde og få et "kryds" på jobcenteret i 1-3 måneder, for at borgeren kan være berettiget til deres ydelse. Det bør være en aktivitet, som giver mening og bringer den enkelte nærmere arbejdsmarkedet.

FH finder, at § 40 a, stk. 1 og 8, er væsentlige skærper i kommunernes sanktionsmuligheder, hvad angår sanktionens størrelse, ligesom sanktionerne falder allerede anden gang i stedet for efter gentagne gange. Disse skærper er FH modstander af.

DS bemærker, at det er positivt, at det i både lovtæst og bemærkninger er tydeliggjort, at kommunen, før sanktion kan gives, skal vurdere, at personen med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v. DS finder det endvidere positivt, at det kommer til at fremgå direkte af § 40 a, at en sanktion skal vurderes at fremme borgerens rådighed.

Retspolitisk Forening har noteret sig forslaget om, at det kommer til at fremgå af § 40 a, at det er en betingelse for at pålægge en aktivitetsparate modtager af hjælp en skærpet rådighedssanktion, at kommunen har vurderet, at denne sanktion vil fremme personens rådighed. Foreningen anfører, at omfanget af dette hensyn ofte er fastsat ud fra den enkelte medarbejders faglige kunnen eller lokalpolitiske beslutninger – f.eks. om at ”der skal sanktioneres mere”. En sådan lokalpolitisk prioritering tager ikke højde for relevansen og effekten af at benytte sanktion også over for de ledige, som ikke formår at reagere med andet end afmagt.

Rådet for Socialt Udsatte kan ikke anbefale forslaget om, at reglerne om skærpede rådighedssanktioner også kan anvendes overfor aktivitetsparate. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har flere problemer end blot ledighed, der vil forhindre dem i at leve op til kravene om skærpede rådighedssanktioner. Rådet bemærker, at hvis udvidelsen i forhold til aktivitetsparate vedtages, bør det som minimum sikres, at kommunens vurdering af, om den skærpede sanktion vil fremme personens rådighed, bliver en afgørelse, der kan ankes til Ankestyrelsen.

Rådet for Socialt Udsatte kan heller ikke anbefale forslagens ændringer af brugen af de skærpede rådighedssanktioner over for job- og uddannelsesparate modtagere af kontanthjælpsydelse. Sanktionens alvorlighed forekommer uproportional, da modtageren hurtigt mister en betydelig del af forsørgelsesydelsen. En skærpet sanktion med bortfald af dele eller hele kontanthjælpen kan endvidere forværre modtagerens muligheder for at komme i job, hvis borgeren eksempelvis bliver sat ud af boligen, ikke kan købe nødvendig medicin mv., da langt de fleste modtagere af en kontanthjælpsydelse har et meget begrænset økonomisk råderum.

AST bemærker, at beskrivelsen af vejledningen om den skærpede rådighedssanktion kan give anledning til tvivl om kommunens vejledningsforpligtelse, herunder om vejledningen skal gives i forbindelse med førstegangssanktionen, eller om en efterfølgende vejledning forud for forseelsen vil kunne gives separat. AST foreslår derfor, at tidspunktet for, hvornår vejledningen om den skærpede sanktion skal være givet, præciseres.

AST bemærker, at da § 40 a, stk. 1, nr. 1, og nr. 2, omfatter alle sanktioner givet efter §§ 36 – 39, er præciseringen af sanktionerne i bestemmelserne overflødig, og foreslår derfor, at § 40 a, stk. 1, nr. 1 og nr. 2, erstattes af en henvisning til § 35, stk. 1, og at nr. 3, består i den foreslåede ordlyd.

AST har endvidere bemærket, at ordlyden af bestemmelsen i § 40 a, stk. 2, 2. pkt., hvorefter aktiviteter efter 1. pkt. skal kunne påbegyndes samme dag som afgørelsen efter stk. 1, har virkning fra, og bemærkningerne til lovforslaget, hvoraf det fremgår, at der skal være mulighed for, at personen, der er omfattet af sanktionen i § 40

a, stk. 1, kan møde frem i tilbud, til samtaler eller møde på jobcenteret dagligt, og at kommunen kan give den pågældende tilbud om en eller flere forskellige aktiviteter, så længe aktiviteterne omfatter alle månedens arbejdsdage, kan give anledning til tvivl om, hvornår tilbuddet/tilbuddene kan/skal gives og i hvilken form. AST foreslår derfor, at det præciseres, hvornår og i hvilken form kommunen skal give personen *"et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, daglige samtaler eller pligt til at møde dagligt i jobcenteret"*, herunder om tilbuddet/tilbuddene skal gives i afgørelsen om den skærpede sanktion.

AST har i forhold til § 40 a, stk. 7, bemærket, at bestemmelsen giver anledning til tvivl om, hvordan månedens hjælp til personen skal beregnes. AST foreslår derfor en ændret ordlyd til præcisering af beregningen.

I forhold til § 40 a, stk. 8, foreslår AST, at det tilføjes, at kommunen ikke blot kan henlægge en sag, men at det er et krav, at kommunen træffer en afgørelse om, at personens sag lukkes, når borger ikke har gjort brug af den anviste aktivitet i en hel kalendermåned.

KL bemærker, at kravet i bestemmelsen (om at borgeren er vejledt særskilt om risikoen for, at kommunen benytter denne sanktion) er uklar, idet det ikke fremgår, om det betyder, at kommunen aldrig kan give en skærpet sanktion, hvis kommunen vurderer, at en borger, som er sanktioneret tidligere, nu bør have en skærpet sanktion, men ikke er vejledt særskilt om dette ved tidligere sanktioner.

Aarhus Kommune bemærker, at konsekvensen af den udvidede vejledningsforpligtelse i § 40 a er, at kommunen altid i forbindelse med en sanktion efter §§ 36-40 bliver nødt til at vejlede om § 40 a, idet der ikke kan gives en skærpet rådigheds-sanktion, hvis ikke der er givet en vejledning om § 40 a i den første sanktion efter §§ 36-40. Dette virker bureaukratisk, og idéen med en forenklet vejledning, hvor borger jo allerede - formodes det - er gjort opmærksom på LAS § 40 a, er svær at få øje på.

Aarhus Kommune bemærker, at det er opfattelsen, at enhver sanktion efter LAS §§ 36-40 a - og ikke kun en sanktion efter § 40 a - kun skal pålægges en aktivitetsparate, hvis det fremmer personens rådighed, hvilket ikke er nyt. Derfor foreslås det, at dette vil fremgå af LAS § 35, som opsummerer de generelle betingelser i forhold til sanktioner. Herved fremstår det ikke, som om det kun er ved LAS § 40 a, at det skal vurderes, om en sanktion fremmer rådigheden for de aktivitetsparate, men at det er gældende for alle typer af sanktioner (§§ 36-40 a).

Aarhus Kommune bemærker, at det fremgår af bestemmelsen, at det er en betingelse, at sanktionen skal fremme den aktivitetsparates rådighed. Da det generelt gælder for alle sanktioner, at de skal fremme den aktivitetsparates rådighed, foreslår kommunen, at det i stedet for fremgår af LAS § 35, at en sanktion skal fremme rådigheden for den aktivitetsparate.

Aalborg Kommune og Aarhus Kommune bemærker, at der med de foreslåede lovændringer og den fremadrettede vægt på LAS § 40 a, er et behov for at konkretisere, præcisere og tydeliggøre anvendelsen af bestemmelsen i en dertilhørende vejledning. Der er tale om en kompleks bestemmelse, med en del formelle betingelser til sagsbehandlingen, som hver for sig vil kunne medføre, at sanktionen ikke kan gennemføres. Det ses således ikke, at der er tale om en forenkling af regelsættet.

Aalborg Kommune og Aarhus Kommune bemærker, at det fremgår specifikt af forslaget § 40 a, stk. 4, at der skal ske partshøring af personer, som er aktivitetsparate inden, at kommunen træffer afgørelse om, at personen ikke kan modtage hjælp for de dage, hvor personen ikke er mødt i tilbud. Kommunerne ønsker i den forbindelse stillingtagen til, om kommunerne modsætningsvist kan slutte, at det således ikke er en betingelse at partshøre jobparate, før afgørelsen om opgørelsen af dage.

Endvidere bemærker Aalborg Kommune, at der ses at være en udfordring med tidsforbruget af partshøringsperioden, da denne i visse situationer vil kunne forhindre udbetaling af den berettigede hjælp til den 1. i måneden.

Eksempel beskrevet af Aalborg Kommune:

Efter forudgående sanktioner, træffes der afgørelse om den skærpede rådigheds-sanktion jf. LAS § 40 a, med varighed af en måned. I forbindelse med afgørelsen gives der tilbud om personligt fremmøde på kommunen med opstart den 1.10.19 – 31.10.19.

Da personen kun kan få ydelse for de dage, som personen er mødt i tilbuddet, kan der ikke tages stilling til opgørelsen af perioden, før den sidste dag, som i ovenstående eksempel er den 31.10.19.

Personen møder i tilbuddet 18 dage i perioden.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at kommunen skal kunne dokumentere, at der har fundet skriftlig partshøring sted. Kommunen vil først den 31.10.19 kunne sende partshøringen, da det ikke forinden vides, hvilke dage personen møder frem til og med den 31.10.19.

Såfremt personen møder op den 31.10.19, vil der kunne ske mundtlig partshøring, og partshøringsbrevet vil kunne eftersendes. Såfremt personen ikke møder, vil afgørelsen først kunne træffes, når der er sket skriftlig partshøring, og opnået personlig kontakt.

Det vil sige, hvis personen ikke møder den 31.10.19, vil personen ikke kunne få udbetalt sin hjælp for de 18 dage i starten af november måned. Dette vil kunne have konsekvenser for personens betaling af boligudgifter mv.

En løsning vil være, at kommunen kun giver tilbud med opstart fx fra den 15.10.19 – 15.11.19.

Konsekvensen heraf vil dog være, at selvom personen slet ikke møder i tilbuddet, så vil hjælpen ikke kunne ophøre, jf. LAS § 40a, stk. 8, idet der ikke er tale om en kalendermåned.

Konsekvensen for personen er således, at der udbetales halv hjælp til den 31.10.19 og den 30.11.19. Herefter er personen berettiget til hjælp som normalt.

Københavns Kommune anbefaler, at bestemmelsen om sygemelding eller børnepasningsudfordringer i LAS § 40 a, stk. 5, kommer til at gælde for alle tilbud og ikke kun for tilbud i henhold til LAS § 40 a – og helst, at bestemmelsen flyttes til LAS § 35.

Kommentarer:

Det fremgår af ”Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger”, at anvendelsen af den skærpede rådighedssanktion udvides til også at omfatte aktivitetsparate modtagere af hjælp. Der vil derfor ikke blive ændret i målgruppen for den skærpede rådighedssanktion

Det vil i lovbemærkningerne vedr. § 40 a, stk. 1, blive præciseret yderligere, hvordan kommunerne skal udmåle varigheden af den skærpede rådighedssanktion, herunder hvornår personen skal have en skærpet rådighedssanktion på en, to eller tre måneder.

Reglerne om udvidet vejledningspligt i § 40 a, stk. 1, 3. pkt., som betingelse for den skærpede rådighedssanktion er blevet flyttet til et nyt stk. 2 i § 35, således at reglerne om vejledning m.v. samles i § 35, som opsummerer de generelle betingelser i forhold til sanktioner.

I den forbindelse vil det i bestemmelsen samt i lovbemærkningerne til § 35, stk. 2, blive præciseret, at en sanktion efter § 40 a er betinget af, at kommunen skriftligt har vejledt personen og dennes ægtefælle om den skærpede rådighedssanktion, hvis kommunen i forbindelse med en afgørelse om en forudgående sanktion påtænker at træffe afgørelse om en skærpet rådighedssanktion, næste gang, personen ikke overholder sin rådighedsforpligtelse, fordi personen med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v. Kommunen skal vejlede om

- 1) konsekvensen for hjælpen, hvis personen igen uden rimelig grund afslår et arbejde, afviser eller udebliver fra tilbud, ikke møder til samtale m.v.,*
- 2) at personen kun får udbetalt hjælp for de dage, hvor personen opfylder sin rådighedsforpligtelse ved at deltage i tilbud, møde til samtale eller møde frem i jobcenteret m.v., som anvist af jobcenteret, jf. § 40 a, stk. 2,*
- 3) at personens sag lukkes og hjælpen ophører, hvis personen i en hel kalendermåned ikke møder frem til aktiviteter, jf. § 40 a, stk. 2, og*
- 4) at ægtefællens sags ligeledes lukkes og hjælpen ophører, hvis personen er omfattet af nr. 3.*

Endvidere vil det blive præciseret i lovbemærkningerne vedr. § 35, stk. 1, om den generelle vejledningspligt, at kommunerne i forbindelse med den generelle vejledning efter bestemmelsen også skal vejlede om den skærpede rådighedssanktion efter § 40 a.

Det vil blive yderligere præciseret i lovbemærkningerne til § 40 a, stk. 2, at det vil bero på en konkret og individuel vurdering, om personen skal have et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, daglige samtaler eller pligt til at møde dagligt i jobcenteret.

Det vil desuden blive præciseret, at tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats og integrationsloven vil skulle gives i overensstemmelse med reglerne heri.

Bestemmelsen i § 40 a, stk. 3, svarer til de gældende regler for aktivitetsparate, jf. § 13, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik, hvorefter det er et krav, at kommunen altid skal foretage en konkret vurdering af, om der i det enkelte tilfælde foreligger andre forhold end dem, der er nævnt i § 13, stk. 7, i lov om aktiv socialpolitik, der kan begrunde, at en person, der ansøger om eller modtager hjælp som aktivitetsparat, ikke har pligt til at udnytte sine arbejdsmuligheder, herunder foretage en konkret vurdering af, om sanktionen vil fremme personens rådighed.

§ 13, stk. 8, samt bemærkningerne hertil vil blive præciseret, så det kommer til at fremgå direkte af bestemmelsen, at kommunen ud over at vurdere, om der er andre forhold, som kan begrunde, at borgeren ikke skal sanktioneres også skal vurdere, om en sanktion vil fremme personens rådighed. Dette betyder, at der ikke længere er behov for § 40 a, stk. 3.

Det vil blive præciseret i lovbemærkningerne, at pligten for kommunen til forud for sanktionering af aktivitetsparate modtagere af hjælp at vurdere, hvorvidt sanktionen fremmer rådigheden hos den aktivitetsparate, fortsat skal gælde.

Kommunens vurdering af, om den skærpede sanktion vil fremme en aktivitetsparats persons rådighed, vil indgå som en del af Ankestyrelsens afgørelse i forbindelse med en evt. klagesag over sanktionering efter § 40 a.

I forhold til § 40 a, stk. 7, bemærkes det, at bestemmelsen er en videreførelse af gældende regler, og at eksempelvis fremmøde 5 hverdage i en kalenderuge på 7 dage beregnes som 7 dage ud af månedens kalenderdage. Dette vil blive præciseret i bemærkningerne.

Det vil blive præciseret i lovbemærkningerne til § 40 a, stk. 1 og 8, at kommunen samtidig med afgørelsen om den skærpede rådighedssanktion skal træffe afgørelse om lukning af sagen, hvis personen i en hel kalendermåned ikke møder op i den anviste aktivitet, tilbud m.v. pålagt efter stk. 2. Det vil desuden blive præciseret, at kommunen samtidig med afgørelsen om den skærpede rådighedssanktion endvidere skal træffe afgørelse om lukning af ægtefællens sag, hvis den sanktionerede person

i en hel kalendermåned ikke møder op i den anviste aktivitet, tilbud m.v. pålagt efter stk. 2.

Reglerne om den skærpede rådighedssanktion vil blive uddybet i forbindelse med den kommende revision af vejledning om rådighed og sanktioner.

3.1.12. Sanktioner, §§ 42 og 43

KL bemærker, at både de nye og de eksisterende regler lægger op til, at sanktioner efter §§ 42 og 43 på 1/3 af hjælpen gives i 20 uger. Da kontanthjælp er en månedsydelse, er det imidlertid meget svært for en borger at forholde sig til, hvor mange uger og dage, der er tilbage af en 20-ugers-sanktion, som kun meget sjældent løber uafbrudt i 20 uger. For at sikre mere enkle og gennemskuelige regler foreslår KL, at de 20 uger ændres til hele kalendermåneder, f.eks. 4 eller 5 måneder.

DA anfører, at man er enig i, at der er behov for skærpede sanktioner ved snyd med offentlige ydelser.

DS finder det problematisk, at sanktioner ikke kan kompenseres på boligstøtten og at borgerne skal sanktioneres meget hårdere ved uberettiget modtagelse af kontanthjælp. Med 1/3 nedsættelse i 20 uger og resten mod tilbagebetaling. Det vil uden tvivl stille nogle borgere i en meget vanskelig situation, og det vil uden tvivl i nogle tilfælde betyde, at de mister deres bolig.

FH finder, at en nedsættelse af hjælpen med tre sanktionssatser pr. måned i tre måneder er en tilstrækkelig sanktion. FH finder derimod, at det at gøre hjælpen tilbagebetalingspligtig i 20 uger, kan være med til at fastholde en udsat person i en fastlåst gældssituation.

AST bemærker, at der er divergens mellem længden af sanktionen, der indebærer en nedsættelse af hjælpen i 3 måneder, og længden af den tilbagebetalingspligtige nedsatte hjælp i 20 uger.

SOS Racisme anfører, at frem for de foreslåede voldsomme sanktioner ved udlandsophold af folk, der skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, bør man gå en anden vej, og genindføre mulighed for ferie, gerne i 5 - 6 uger om året ligesom det øvrige arbejdsmarked, og således normalisere forholdene for denne gruppe.

Kommentar:

Aftalepartierne er enige om at skærpe de gældende sanktioner for personer, der uberettiget og mod bedre vidende har modtaget hjælp under ophold i udlandet samt for personer, der mod bedre vidende har tilsidesat pligten til at oplyse om arbejde. Skærpelsen skal ske ved, at de nuværende sanktioner for første og anden gentagelse afskaffes. I stedet skal den nuværende sanktion for tredje gentagelse indtræde allerede første gang, hvor borgeren uberettiget og mod bedre vidende har modtaget hjælp under ophold i udlandet.

Derudover er aftalepartierne enige om at indføre en sanktion på tre sanktionssatser pr. måned i 3 måneder for borgere med lave ydelser, der i dag alene får en sanktion i form af et tilbagebetalingskrav.

Bemærkningerne i høringssvarene om den skærpede sanktion ved udlandsophold og uoplyst arbejde har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.2. Øvrige bemærkninger til lov om aktiv socialpolitik

3.2.2. Social eksport via flyttehjælp § 85

DA anfører, at man støtter forslaget, der kan bidrage til at bremse en eventuel social eksport mellem kommuner. DA hylder derfor initiativer, der adresserer problemet.

SAND bemærker, at man i lang tid har været bekymret over den stigende sociale eksport af sociale klienter. Især har SAND bemærket at Hovedstadsområdet, med København og Frederiksberg Kommune som de mest ihærdige, i stigende grad opfordrer hjemløse til at flytte til kommuner, der har billige boliger. Når de samtidig kan tilbyde flyttehjælp, betyder det at de reelt eksporterer deres sociale klienter.

SAND anfører, at det imidlertid er sikkert og vist, at en ændring af reglerne, så det i fremtiden er tilflytningskommunen frem fra fraflytningskommune, der skal træffe afgørelsen om flyttehjælp, vil medføre nye typer problemer for borgere, der ”ønsker” at flytte til en ny kommune og har brug for flyttehjælp for at realisere ønsket.

SAND mener, at kommuner med billige boliger, der i dag får relativt mange nye sociale klienter, ingen interesse har i at støtte udgiftstunge borgere til at flytte til deres kommune. Det er jo derfor lovændringerne er foreslået. Ingen ønsker at huse disse borgere. Derfor vil de få afslag på flyttehjælp. For hjemløse vil det betyde at mulighederne for at finde en bolig indskrænkes.

SAND anfører, at en ændring af lovgivningen i deres øjne, blot er et tilsvarende udtryk for manglende forståelse for de problemer, der udgør ”nældens rod”. Hvis den sociale eksport skal undgås, bør man i stedet insistere på – gerne med økonomiske sanktioner – at kommunerne (læs: dem der eksporterer sociale klienter), lever op til deres forsyningsforpligtelse ift. førnævnte bolig- og botilbudsløsninger.

SOS Racisme mener, at de nye regler i lovforslaget om, at det er tilflytningskommunen, der skal betale evt. flytteomkostninger, indskud, etc., gør det yderligere vanskeligt for en hjemløs at få bolig, da vedkommende reelt vil være stavnsbundet til den kommune, han/hun bor i.

DS anfører, at kommunerne i nogle tilfælde giver forhåndsgodkendelse til flyttehjælp, således at borgeren kan være fleksibel og ”slå til”, hvis der opstår en mulighed for en bolig. Dette vil ikke være muligt, hvis det er tilflytterkommunen, som skal tilkende flyttehjælpen. Dette kan også få betydning for borgere, som skal flytte væk fra en stalker. Da tilflytterkommunen ikke kender borgeren og sagens historik, vil det være sværere for tilflytterkommunen at vurdere, om borgeren er berettiget til hjælp. DS mener, at forslaget kan resultere i, at kommunerne sætter deres vejle-

dende rådighedsbeløb op, fordi det giver dem mulighed for at afvise uønskede borgere. DS er enige i, at det er en udfordring, at nogle kommuner henviser borgere til billige boliger i andre kommuner og mener ikke, at forslaget er en god måde at løse denne udfordring på.

Kommentar:

Beskæftigelsesministeriet skal bemærke, at bevæggrunden for at samle udgifter til hjælp vedrørende flytning samt nyetablering i en specialbestemmelse i § 85, er, at det vil lukke for muligheden for social eksport til andre kommuner, ligesom det vil overskueliggøre ansøgningsprocessen for borgeren, således at denne kun skal ansøge én kommune om alle typer af hjælp i forbindelse med flytning eller udgifter til ny bolig, idet borgerne allerede i dag skal ansøge tilflytterkommunen om beboerindskudslån efter boligstøtteleven.

Beskæftigelsesministeriet skal bemærke, at der ikke ændres på tildelingskriterierne for flyttehjælp. Hvis en borger således opfylder betingelserne for at modtage flyttehjælp, skal kommunen yde denne i lighed med, hvad der gælder i dag. Den eneste ændring i forhold til flyttehjælp er, at det nu er tilflytterkommunen, som skal vurdere, om betingelserne for flyttehjælp er opfyldt. Det bemærkes endvidere, at der skal foretages en konkret og individuel vurdering af den pågældende borgers økonomiske situation, og der kan således ikke gives afslag på hjælp ud fra et generelt vejledende rådighedsbeløb.

I forhold til kendskab til borgeren vil der være mulighed for, at kommunerne med borgerens samtykke udveksler oplysninger til brug for belysning af flyttesager f.eks. i forhold til stalking og andre forhold, som medfører, at en borger er tvunget til at flytte.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer.

3.2.2. Politianmeldelse, § 91, stk. 5

DA støtter forslaget om pligt til politianmeldelse af personer, som begår socialt bedrageri.

KL har med interesse noteret sig, at kommunernes samarbejde med politiet om snyd med offentlige ydelser opprioriteres. I den sammenhæng forventer KL, at der nu udvikles tydelige retningslinjer for kontrolarbejdet og koblingen til politiet, ligesom det er forventningen, at politiet har de fornødne ressourcer til at prioritere samarbejdet.

KL finder, at der er behov for beskrivelser af og retningslinjer for, hvordan samarbejdet mellem kommuner og politi i praksis skal foregå, og KL stiller sig gerne til rådighed for at indgå i dette arbejde.

FH mener, at kommunerne fortsat skal have mulighed for at foretage en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Der kan være rimelige grunde til, at fx et udlandsophold forlænges, fx på grund af sygdom, som kan dokumenteres. Endvidere finder FH, at der er tale om en unødigt belastning og evt. straf af personer, der i forvejen kan være socialt sårbare ved indførelsen af en pligt.

Retspolitisk Forening konstaterer, at kommunerne får pligt til at politianmelde borgere, som uberettiget og mod bedre vidende har modtaget ydelser under 14 dages ophold i udlandet. Hvad politiet skal stille op med anmeldelserne, oplyses ikke.

Kommentar:

Aftalepartierne er enige om, at kommunerne skal forpligtes til at politianmelde borgere, der uberettiget og mod bedre vidende har modtaget forsørgelsesydelse under ophold i udlandet i mere end 14 dage. Det skal gælde uanset, hvor personen har opholdt sig, og uanset omstændighederne for opholdet.

Kommunerne kan fortsat indgive politianmeldelse i andre situationer, hvis der er mistanke om socialt bedrageri.

Beskæftigelsesministeriet bemærker, at de objektive kriterier for, hvornår kommunerne får pligt til at indgive politianmeldelse, fremgår af den foreslåede § 91, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik, jf. lovforslagets § 1, nr. 54. Ved indgivelse af politianmeldelse kan kommunen henvise til, at der er truffet afgørelse om tilbagebetaling omfattet af § 91, stk. 5, og at kommunen derfor samtidig skal indgive politianmeldelse. Beskæftigelsesministeriet skaber gerne kontakt mellem KL og Justitsministeriet, hvis KL herudover vurderer, at der måtte være behov herfor.

Beskæftigelsesministeriet bemærker endvidere, at kommunerne som hidtil skal indgive politianmeldelse i andre situationer, hvis der er mistanke om socialt bedrageri.

Bemærkningerne i høringssvarene om pligt til politianmeldelse har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.3. Lov om individuel boligstøtte

Sanktioner skal ikke kompenseres via boligstøtte, lov om individuel boligstøtte
DA anfører, at man støtter, at sanktioner ikke skal kunne kompenseres via boligstøtten, da det i højere grad vil sikre, at sanktionen har den ønskede virkning.

DS mener, til forslaget om at sanktioner ikke skal kompenseres via boligstøtten, at det er en dårlig idé, og at det vil komme til at stille nogle borgere i en meget svær situation. Det kan komme til at gå ud over børnene i familien. Herudover bliver det måske bare en anden kasse i kommunen, der skal betale, fordi deres rådighedsbeløb evt. vil komme under grænsen for den vejledende, så borgerne dermed vil være berettigede til enkeltydelser.

DH finder det meget u hensigtsmæssigt, at sanktioner ikke længere skal kompenseres i borgeres boligstøtte. Boligstøtten bidrager til at sikre, at udsatte borgere har et hjem. Forslaget harmonerer heller ikke med regeringens målsætning om færre hjemløse i Danmark.

FH anfører, at forslaget kan medvirke til at øge uligheden og marginaliseringen i samfundet ved, at flere kan risikere at blive udsat af deres bolig. Hvis der er børn i

hjemmet, rammer sanktioneringen børns dagligdag og er med til at øge antallet af børn, som lever i fattigdom.

SOS Racisme anfører, at hvis kommunerne ikke må lade boligstøtte kompensere sanktionerne, vil mange vil miste deres bolig og måske skulle leve i krisecentre eller som hjemløse på gaden eller som sofasovere i mange år, før de eventuelt på et tidspunkt får en ny bolig. Udover at svække de enkelte borgere, vil det blive utroligt dyrt for samfundet at få mange flere hjemløse og mere kriminalitet, og især for den kommune, de bor i. I forvejen har kontanthjælpsloftet sat gang i en øget hjemløshed, ligesom i VK-regeringens tid før 2011. De foreslåede ændringer i lov om individuel boligstøtte er direkte ondsksfulde over for dem, som i forvejen har for lidt.

Kommentar:

Forslaget indebærer, at en borger, der får en sanktion, ikke kan få mere i boligstøtte, end borgeren fik før sanktionen, hvis alle andre øvrige forhold er de samme. Modtager borgeren således maksimum boligstøtte før sanktionen, vil borgeren således fortsat modtage maksimum boligstøtte, samtidig med sanktionen. I andre tilfælde ville borgeren efter de gældende regler have kunnet få mere i boligstøtte, hvis indkomsten blev lavere på grund af en sanktion. Forslaget betyder, at der for disse personer ikke sker en stigning i boligstøtten samtidig med sanktionen, men at boligstøtten forbliver uændret, hvis alle andre forhold i øvrigt er uændret.

Der kan være mange grunde til, at en borger kommer i risiko for at blive udsat af en bolig. Uanset årsagen er det vigtigt, at kommunerne har fokus på at undgå, at disse sager rent faktisk ender med en udsættelse. Det gælder både i forbindelse med anvisning af boliger, som borgerne må forventes at kunne betale, med hjælp til administration af betalingen af husleje m.v. Endelig kan det bemærkes, at reglerne for tildeling af flyttehjælp allerede giver mulighed for at yde hjælp ved flytning til en billigere bolig. Situationer, hvor der flyttes fra en forholdsvis dyr bolig til en bolig med en husleje, der bedre passer til lejerens eller familiens økonomi, skal også betragtes som en forbedring af boligforholdene og berettigede til kommunal flyttehjælp.

For at forbedre udsatte og udsættelsestruede lejerers muligheder for at flytte fra en dyrere til en billigere bolig, gælder der herudover en kommunal pligt til som udgangspunkt at yde et nyt beboerindskudslån, selv om husstanden har uindfriet gæld fra et tidligere beboerindskudslån.

3.4. Lov om udbetaling Danmark

3.4.1. Benchmarking og monitorering af kommunernes og Udbetaling Danmarks registerbaserede kontrolresultater i Den Fælles Dataenhed, § 12 a, stk. 5

Datatilsynet bemærker, at det ikke står klart, om det er tiltænkt, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings offentliggørelse af kontrolresultaterne vil indeholde oplysninger, som direkte eller indirekte kan henføres til fysiske personer. Datatilsynet påpeger desuden, at i det omfang der ved offentliggørelsen vil blive offentliggjort personoplysninger, skal reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven iagttages. Endvidere bemærker Datatilsynet, at det i udkastet fore-

slås i lov om Udbetaling Danmarks § 12 a, stk. 5, 2. pkt., at beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler. Datatilsynet har i den forbindelse noteret, at Beskæftigelsesministeriet efter databeskyttelseslovens § 28 vil høre Datatilsynet, idet omfang der vil blive fastsat nærmere regler i bekendtgørelsesform.

Kommentar:

Det fremgår af lovforslagets specielle bemærkninger, at der med forslaget alene vil kunne fastsættes regler om resultaterne på et aggregeret niveau – dvs. uden personhenførbare oplysninger om borgerne – og at videregivelsen af oplysningerne ikke må være personhenførbare.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

KL er forundret over, at man nu ønsker at lovgive på et område, hvor der i forvejen er en igangværende dialog i forlængelse af økonomiaftalen. Det er KL's forståelse, at denne dialog ikke er afsluttet. KL bemærker desuden, at man undrer sig over, at kommunerne nu pålægges en ny opgave, da kommunerne ifølge lovforslaget skal indberette effekten af arbejdet med de registersamkørte sager til STAR. KL bemærker desuden, at det er uklart, om der indgår bevilling til udvikling og drift af værktøjet i lovforslaget. KL tager derfor forbehold for de eventuelle økonomiske konsekvenser ved kommunernes levering af data.

KL noterer, at der er en igangværende dialog i forlængelse af økonomiaftalen, og det med lovforslaget er uklart, om ministeriet selv vil udvikle og drive værktøjet. Det fremgår yderligere, at kommunernes kontrolresultater og brug af Den Fælles Dataenheds leverancer skal offentliggøres. KL noterer sig, at kravet om offentliggørelse er en skærpelse i forhold til den økonomiaftale, som KL indgik med den tidligere regering.

Kommentar:

Det er tilkendegivet i "Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger" af 16. november 2018, at initiativet om benchmark af kommunernes brug af fremsendte kontrolsager bygger videre på økonomiaftalen for 2019 mellem regeringen og KL. Kommunerne og UDK udveksler allerede i dag oplysninger som led i kontrolsamarbejdet i Den Fælles Dataenhed. På den baggrund forudsættes lovforslaget ikke at medføre merudgifter for kommunerne eller UDK.

Initiativet om benchmark af kommunernes brug af fremsendte kontrolsager i "Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger" af 16. november 2018 skal udover at understøtte kommunal videndeling, læring og ledelsesfokus også styrke tilsynet med kommunernes registerbaserede kontrolindsats. På den baggrund vil Beskæftigelsesministeriet (STAR) udvikle og drive et udstillingsværktøj, som skal bygge på indberettede data fra UDK om kommunernes kontrolresultater og brug af Den Fælles Dataenheds leverancer. Offentliggørelsen af kommunernes registerbaserede kontrolresultater og brug af dataenhedens leverancer vil styrke transparens og læring m.v. på tværs af kommunerne og optimere kommunernes kontrolindsats med sociale ydelser.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

UDK vurderer, at det vil have økonomiske konsekvenser for institutionen at skulle levere oplysninger til STAR om brugen af dataenhedens leverancer og resultaterne af kommunernes og UDKs kontrolindsats på en måde, så oplysningerne kan sammenligne på tværs af kommunerne og Udbetaling Danmark og vise udviklingen over tid. Idet der i øvrigt henvises til høringssvaret forventer UDK, at implementeringsomkostningerne vil udgøre i størrelsesordenen 1,2 – 3,2 mio. kr., ekskl. moms samt årlige driftsomkostninger på 0,4 – 1,4 mio. kr., ekskl. moms. Estimatet indeholder betydelig usikkerhed.

Kommentar:

UDK modtager allerede i dag som led i samarbejdet om Den Fælles Dataenhed relevante oplysninger vedrørende kommunernes og UDKs egen registerbaserede kontrolindsats. Det er desuden i maj 2017 forudsat, jf. § 19, stk. 3 samt § 29, stk. 1 i lov om Udbetaling Danmark, at STAR kan modtage kommunefordelte oversigter med oplysninger, der belyser i hvilket omfang og hvordan de navngivne kommuner bruger dataenhedens udtrækslister mv. svarende til datasæt, som har ligget til grund for evalueringen af dataenheden i 2016/2017. På den baggrund forudsættes initiativet udmøntet inden for Den Fælles Dataenheds eksisterende bevilling.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.4.2. Generelle undersøgelser af praksis på Udbetaling Danmarks sagsområder, § 19

DA bemærker, at forslaget indebærer, at der sker en øget harmonisering af beskæftigelsesministeriets tilsyn med UDK og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og støtter forslaget.

Retspolitisk Forening bemærker, at den udvidede adgang til at kontrollere afgørelser truffet af UDK er positiv og bakker op om denne.

FH finder det positivt, at Ankestyrelsen med forslaget får adgang til at foretage generelle undersøgelser af praksis og sagsbehandling på UDKs område, da dette styrker gennemsigtigheden i sagsbehandlingen og derved også retssikkerheden.

UDK bemærker, at formålet med lovforslaget er at harmonisere Ankestyrelsens undersøgelse af sagsbehandlingen i UDK og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, hvorfor det er UDKs opfattelse, at regelgrundlaget for de to undersøgelser bør være enslydende og at den foreslåede § 19, stk. 6, derfor bør udgå. Alternativt kan den foreslåede § 19, stk. 6, ændres fra at Ankestyrelsen *skal*, til at Ankestyrelsen *kan* indsende 1-3 forslag hvert år, i forbindelse med den årlige redegørelse om sagsbehandlingen i UDK.

Datatilsynet bemærker, at det påhviler den dataansvarlige bl.a. at overholde princippet om dataminimering, som skal sikre, at personoplysninger er tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c.

Datatilsynet bemærker endvidere, at såfremt en videregivelse vedrører følsomme eller fortrolige personoplysninger, er det tilsynets opfattelse, at det vil være en passende sikkerhedsforanstaltning, at transmission over internettet af disse oplysninger foretages på krypteret vis.

Kommentar:

Beskæftigelsesministeriet bemærker, at formålet med den foreslåede bestemmelse er at harmonisere selve muligheden for at foretage praksisundersøgelser i både Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring og UDK. Der er foretaget enkelte tilføjelser i den nye bestemmelse, som fastlægger den nærmere bagvedliggende proces for, hvordan temaet til en praksisundersøgelse udvælges.

Som UDK bemærker i høringsvaret, vil det således være beskæftigelsesministeren som ansvarlig for tilsynet med UDK, der træffer den endelige beslutning om, hvilke undersøgelser, der eventuelt skal gennemføres på baggrund af input fra Ankestyrelsen.

For så vidt angår Datatilsynets bemærkninger skal Beskæftigelsesministeriet gøre opmærksom på, at det er forudsat, at Ankestyrelsen og UDK ved henholdsvis ved behandling af data skal overholde de databeskyttelsesretlige regler, herunder princippet om dataminimering samt overholde de databeskyttelsesretlige sikkerhedsforanstaltninger ved videregivelse af følsomme eller fortrolige personoplysninger via transmission over internettet.

Det skal desuden bemærkes, at resultatet af Ankestyrelsens undersøgelser vil blive oversendt til Beskæftigelsesministeriet uden personhenførbare oplysninger.

3.5. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Stop for social eksport via reglen om flyttehjælp, §§ 9 og 9 a

KL har anført, at AST har slået fast, at alle ansøgninger om hjælp til flytning skal behandles efter både §§ 81 og 85, minimumstillingsdagen til social begivenhed, og at der derfor også er behov for at ændre § 81.

DH har anført, at mennesker med handicap har ringere forudsætninger for at flytte end befolkningen i øvrigt. DS er enige i formålet med tiltaget, men de mener, at forslaget kan medføre usikkerhed om, hvorvidt borgeren vil kunne modtage flyttehjælp.

DS har videre anført, at det kan blive svært for borgerne at få flyttehjælp med forslaget om, at det i fremtiden er modtagerkommunen, der administrerer reglerne om flyttehjælp. DS har videre anført, at kommunerne i nogle tilfælde i praksis giver forhåndsgodkendelse til flyttehjælp, så borgeren kan være fleksibel og ”slå til”, hvis der opstår mulighed for bolig. DS er enige i, at der er en udfordring i forhold til nogle kommuner anviser borgerne til en billigere bolig i andre kommuner, men DS mener ikke, at dette er en god måde at løse denne udfordring på.

FH anerkender, at der er et problem med social eksport for visse kommuner og støtter derfor, at der gøres noget ved problemstillingen. FH har anført, at forslaget

om at det i fremtiden er tilflytterkommunen, der skal administrere reglerne om flyttehjælp, kan gøre det sværere for borgerene at få flyttehjælp, idet tilflytterkommunen ikke kender borgeren og sagens historik. FH mener, at det i sidste ende kan medføre, at kommunerne sætter deres rådighedsbeløb op, fordi det kan give dem mulighed for at afvise ”uønskede” borgere udefra. Forslaget vil derfor resultere i, at de mest socialt udsatte frihed til at flytte fra hjemkommunen begrænses. FH foreslår, at den nye kommune i en periode kompenseres for udgifter til ydelser m.m. fra hjemkommunen.

Rådet for socialt udsatte har anført, at spørgsmålet med den konkrete udformning er, om ”tilflytter”-kommunerne fremover vil benytte de nye regler til at begrænse adgangen til flyttehjælp med henblik på at gøre det sværere for udsatte borgere at flytte ind i kommunen. De foreslår, at der er opmærksomhed på konsekvenserne ved ændringen med henblik på at sikre, at lovændringen ikke får uønskede konsekvenser.

Kommentar:

Efter forslaget indhold vil ny opholdskommune og dermed samme kommune administrere både lån til beboerindsud efter boligstøtteleven og flyttehjælp efter lov om aktiv socialpolitik. Den nye opholdskommune vil derfor fra starten kunne være opmærksom på disse borgere, der har brug for hjælp.

Ny opholdskommune skal lægge vægt på de samme forhold som efter de gældende regler for flyttehjælpen. Muligheden for at yde hjælp til flytning, der alene er begrundet i bolig- eller erhvervsmæssige forhold, kan således kun ydes efter § 85. I de tilfælde, hvor flytningen skyldes andre forhold end bolig- og erhvervsmæssige forhold, kan der ydes hjælp efter § 81 i lov om aktiv socialpolitik, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

3.5. Integrationsloven (UIM)

3.5.1. Engangssanktion for manglende underskrift af erklæring om integration og aktivt medborgerskab i det danske samfund, jf. integrationsloven § 52

FH er uenig i, at pligten til at underskrive en medborgerskabserklæring kobles sammen med retten til forsørgelsesydelser, og at manglende underskrivelse sanktioneres.

DA støtter forslaget, da det kan styrke incitamentet til at underskrive integrationskontrakten.

Retspolitisk Forening bemærker, at engangssanktionerne overfor personer, der ikke vil underskrive opholds- og selvforsørgelseserklæringen (integrationserklæringen) giver nogle andre og endnu voldsommere reduktionssatser.

SOS Racisme bemærker den forskelsbehandling, der ligger i, at det kun er udlændinge, der kan sanktioneres, hvis de afslår at underskrive erklæring om integration og aktivt medborgerskab i det danske samfund, mens danske statsborgere ikke skal udfylde en sådan erklæring og dermed ikke kan sanktioneres. Endvidere påpeger foreningen, at sanktionen vil være en stor økonomisk belastning for ydelsesmodtageren og dennes familie.

Således anfører foreningen, at sanktionsmuligheden er indført som chikane, og at sanktionen rammer indirekte skævt, da flygtninges ydelser i forvejen ligger under et minimumsniveau, så sanktionen risikerer at gøre dem hjemløse.

Foreningen stiller sig i øvrigt uforstående over for indførelsen af en sådan engangs-sanktion, da det med L 140 netop er vedtaget, at flygtninge ikke skal integreres, men hjemsendes, og at det derfor ikke giver mening at flygtninge skal underskrive en sådan erklæring.

Endelig bemærker SOS Racisme, at det er uden betydning for, om udlændingen får et job og bliver selvforsørgende, om udlændingen har underskrevet erklæringen eller ej.

Kommentar:

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal hertil bemærke, at opholds- og selvforsørgelseserklæringen (tidligere erklæringen om integration og aktivt medborgerskab) i det danske samfund er et vigtigt redskab blandt andet til at sikre, at udlændinge bakker op om det danske samfunds værdier og udviser vilje til at yde til fællesskabet.

Erklæringen underskrives af følgende grupper af udlændinge:

- 1) nyankomne udlændinge, som er omfattet af reglerne i integrationslovens § 16 om selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller et introduktionsprogram, og som samtidig med underskrivelsen af en kontrakten skal underskrive erklæringen*
- 2) udlændinge, som ansøger om permanent opholdstilladelse*
- 3) herboende udlændinge, som ansøger om ægtefællesammenføring.*

Udlændingen tilkendegiver med sin underskrift bl.a., at han/hun vil arbejde aktivt for at sikre sin egen og sine herboende børns og ægtefælles/samlevers integration, selvforsørgelse og aktive deltagelse i det danske samfund. Herunder indgår eksempelvis at overholde dansk lovgivning og respektere de danske demokratiske principper, og at anerkende, at det danske sprog og kendskab til det danske samfund er nøglen til en god og aktiv tilværelse i Danmark.

Udlændinge, der er omfattet af reglerne i integrationslovens § 16 skal underskrive erklæringen samtidig med indgåelse af kontrakten (tidligere integrationskontrakten). Det betyder, at erklæringen som udgangspunkt underskrives inden for den første måned efter, at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for udlændingen, men engangssanktionen kan falde på et senere tidspunkt, hvis underskrivelsen ikke er sket inden for en måned.

For udlændinge, der ansøger om tidsbegrænset opholdstilladelse eller som ansøger om ægtefællesammenføring skal erklæringen underskrives senest på det tidspunkt, hvor udlændingen ansøgningen indgives.

Det betyder, at der sanktioneres på den måde, at kommunen foretager et fradrag én gang for alle i integrationsydelsen hos en integrationsydelsesmodtager, der ikke ønsker at opfylde sin pligt til at underskrive erklæringen.

Det fremgår af "Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger", at sanktionsniveauet for engangssanktionen fastsættes til henholdsvis 600 kr., 1.200 kr., 1.800 kr. eller 2.100 kr. afhængigt af ydelsesniveauet. Dette svarer til niveauet for den (løbende)sanktion, der efter nærværende forslag til ændring af lov om aktiv socialpolitik f.eks. gives ved afvisning af et jobtilbud. Der kan alene ske fradrag én gang – og ikke hver gang en udlænding afviser et tilbud om at underskrive erklæringen.

3.5.2. Hjælp til flytning, jf. integrationslovens § 39

DA anfører, at man støtter forslaget, da det kan bidrage til at bremse eventuel social eksport mellem kommunerne.

SOS Racisme finder det kritisabelt, at det nu er tilflytterkommunen, der dels skal afholde flytteudgifterne og dels overtage integrationsansvaret, når en flygtning under integrationsprogrammet ønsker at flytte til en anden kommune. Foreningen mener, at dette vil have den konsekvens, at det for mange flygtninge bliver helt umuligt at flytte, fordi tilflytningskommunen ikke vil pålægge sig selv de ekstra udgifter. Foreningen betragter det som chikane af udlændinge på offentlige ydelser, hvis flytning til en anden kommune netop kunne indebære flytning til en bedre eller billigere bolig eller mulighed for et arbejde. P.t. bor mange flygtninge i midlertidige boliger, og dette bliver hovedreglen med vedtagelsen af loven om paradigmeskifte, fremgår det.

Kommentar:

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal hertil bemærke, at det fremgår af "Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger", at flyttereglen i § 85 i lov om aktiv socialpolitik ændres med henblik på at stoppe social eksport via reglen om flyttehjælp. Det betyder, at det fremadrettet skal være modtagerkommunen, der administrerer reglerne om flyttehjælp, så opholdskommunen ikke har mulighed for økonomisk at tilskynde borgere på overførselsindkomst til at flytte til en anden kommune. Derfor ændres integrationslovens § 39, stk. 2, på tilsvarende vis, så flyttehjælpen ydes af kommunalbestyrelsen i den kommune, som ansøgeren flytter til.

Det fremgår af § 39 i integrationsloven, at kommunalbestyrelsen kan yde hjælp til flytning for at forbedre bolig- eller erhvervsforhold, herunder en flytning, hvor der flyttes fra en bolig med en boligudgift, der ikke svarer til udlændingens eller dennes families økonomiske formåen, til en bolig med en lavere boligafgift for en udlænding og dennes familie. Det er en betingelse for hjælpen, at hverken den pågældende eller dennes ægtefælle har økonomiske muligheder for at betale udgiften.

Tilflytningskommunen skal i medfør af integrationslovens § 39, stk. 3, fortsat godkende at overtage ansvaret for integrationsprogrammet, men skal efter forslaget yderligere afholde udgifterne til flytningen.

3.6. Lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelser

3.6.1. Overgangsreglen, § 19

KL og Aalborg Kommune påpeger, at overgangsreglen i § 19 potentielt kan betyde, at der er borgere, som ikke kan sanktioneres i lang tid. Hvis vejledningen gives som led i det almindelige kontaktførløb, kan der potentielt være borgere, som ikke får den nye vejledning, før der er gået en længere periode, fordi de f.eks. har været til jobsamtale i december og derfor ikke nødvendigvis skal til samtale igen i januar. Det kan betyde, at kommunen skal holde en masse ekstra samtaler alene med det formål at vejlede borgerne som følge af overgangsreglen og de nye regler. Dels kan borgere, som konsekvent udebliver fra jobsamtaler mv. og dermed ikke er blevet vejledt efter de nye regler, ikke sanktioneres efter de nye regler. KL anbefaler derfor, at det i overgangsbestemmelsen fremgår, at borgere, som udebliver fra samtaler, stadig kan sanktioneres, hvis de er blevet vejledt skriftligt.

Kommentar:

Beskæftigelsesministeriet bemærker, at de nye sanktionsregler ikke kan bringes i anvendelse uden forudgående vejledning om indholdet heraf. Kommunerne vil derfor efter lovens ikrafttræden den 1. januar 2020 skulle vejlede en stort antal borgere. Overgangsreglerne i lovforslagets § 19 tager højde herfor, idet de på den ene side fastsætter, at de nye regler først kan bringes i anvendelse, når kommunerne har vejledt borgerne, og på den anden side giver kommunerne frihed til at tilrettelægge, hvornår de vejleder borgere, der allerede ved lovens ikrafttræden modtager ydelser.

Det vil i overgangsreglerne blive præciseret, at for personer, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden modtager ydelser, finder de hidtil gældende sanktionsregler anvendelse indtil kommunen har givet vejledning i overensstemmelse med de nye vejledningsbestemmelser. Først når der er givet ny vejledning, finder de nye regler anvendelse.

4. Yderligere aftaleelementer, som udmøntes administrativt

4.1. Skærpet opfølgning for kommuner med utilfredsstillende resultater

KL bemærker, at den skærpede opfølgning for utilfredsstillende resultater, således at kommuner med meget høj eller lav andel sanktioner ift. landsgennemsnittet skal indsende en redegørelse, der omtales i lovforslagets bemærkninger, ikke giver mening.

KL anfører, at det aldrig er et mål i sig selv at give en sanktion, for sanktioner er et middel (helst præventivt) til at sikre, at ledige står til rådighed. Derfor giver det ingen mening at sætte lighedstegn mellem antallet af sanktioner (hverken højt eller lavt) og kvaliteten i den kommunale sanktionspraksis. Hvis en kommune har relativt få sanktioner, betyder det så, at kommunen skal gøre en ekstra indsats for at sanktionere flere borgere f.eks. ved at vejlede dårligere, eller skal kommuner med en høj andel sanktioner aktivere færre borgere for derved at få færre udeblivelser og dermed færre sanktioner? Det vil være måling uden mening.

KL ser således gerne, at kommunerne måles på resultater og kvaliteten af sagsbehandling. Effekten af den samlede indsats herunder brug af sanktioner må altid

vurderes på, om borgere kommer i job eller uddannelse. Kvaliteten i sagsbehandlingen bør vurderes på, om kommunerne træffer korrekte afgørelse og laver den nødvendige opfølgning og sanktionerer de ledige, som ikke overholder rådighedspligten. Det kan praksisundersøgelser eller øvrige undersøgelser, som er besluttet, give et retvisende billede af.

Kommentar:

Den passus i lovbemærkningerne, som KL refererer til, drejer sig om et af elementerne i den politiske aftale, der ikke indgår i lovforslaget, men som udmøntes administrativt i henhold til gældende regler.

Som KL bemærker, kan der ikke sættes lighedstegn mellem antallet af sanktioner og kvaliteten i den kommunale sanktionspraksis, men den øgede dialog med kommunerne, som aftalepartierne lægger op til, må forventes at kunne bidrage til større viden om årsagerne til forskelle i kommunernes sanktionsniveau.

4.2. Oprettelse af hotline i Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

KL bemærker, at hotlinen i ”Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger” havde et bredere sigte end vejledning om sager om borgere, som er udrejst i forbindelse med konflikten i Syrien og Irak. KL forventer, at de bevilgede midler til opgaven også anvendes til at understøtte kommunernes mere generelle arbejde med sager om socialt snyd.

KL påpeger, at det er særlig vigtigt at være opmærksom på at sikre, at kommunerne via den foreslåede hotline kan få konkrete anvisninger og hjælp i forhold til kontrolarbejdet. KL stiller sig gerne til rådighed i forhold til den kommende udvikling af hotlinen og anbefaler, at der i samme forbindelse udarbejdes generelt vejledningsmateriale og anvisninger i forhold til det kommunale kontrolarbejde.

Kommentar:

I aftalen om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger fra 16. november 2018, er det tilkendegivet, at hotlinen i Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering også skal bidrage til at give kommunerne bedre viden om socialt bedrageri og vejlede kommunerne i forbindelse med politianmeldelse af sager om socialt bedrageri.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har haft kontakt til KL i forbindelse med det forberedende arbejde forud for oprettelsen af en hotline og hører gerne yderligere fra KL, hvis de har konkrete forslag eller yderligere behov, som kommunerne måtte have for vejledning, der kan løses gennem hotlinen.

Styrelsen vil på styrelsens hjemmeside beskrive, hvorledes hotlinen kan anvendes i forbindelse med kommunernes kontrolarbejde

4.3. Min Plan 2.0

KL bemærker, at der er igangsat en større omlægning af Min Plan på jobnet, også kaldet Min Plan 2.0. Som led i omlægningen til Min Plan 2.0, vil man tage det forpligtende element ud af Min Plan. Fremover skal alle de forpligtende elementer i

Min Plan fremgår af et særskilt brev, som skal sendes til den lediges e-boks. Dermed skal der sendes et brev til e-boks, hver gang der sker ændringer, som forpligter den ledige. Og det er alene dette brev i borgerens e-boks, der forpligter den ledige og dokumenterer forpligtelsen – og ikke længere det, der fremgår af Min Plan. Det fremgår af lovforslaget, at også aftale om jobsøgning skal sendes både til Min Plan og til borgerens digitale postkasse. Selv om det ikke fremgår af lovforslaget, anfører KL, at det må tolkes sådan, at aftalen om jobsøgning også er en afgørelse, som kommunen skal sende til e-boks. Beslutningen om at fjerne afgørelse fra Min Plan vil således også her betyde, at borgerne i stedet for at orientere sig ét samlet sted nu også skal finde vigtige aftaler/afgørelser i deres e-boks i mængden af den øvrige digitale post.

Som KL fremførte i høringssvaret til den nye lov om aktiv beskæftigelsesindsats, bør udformningen af en ny version af Min Plan ske i tæt dialog med KL og kommunale praktikere med henblik på at skabe overblik over konsekvenserne for borgere og sagsbehandlere. Det er efter KL's opfattelse ikke sket, og der er derfor fortsat ikke et fuldt overblik over konsekvenserne af omlægningen.

KL opfordrer derfor til, at ændringen af Min Plan ikke iværksættes, før der er fundet en løsning, som også fremadrettet understøtter, at borgere og sagsbehandlere har et samlet overblik over borgernes plan og tilhørende afgørelser.

Kommentar:

I forbindelse med aftalen om en forenklet beskæftigelsesindsats besluttede aftalekredsen, at det skal være obligatorisk for alle, der modtager en indsats i jobcentret at modtage Min Plan m.v. digitalt på Jobnet. Samtidig fremgår det af lovbemærkningerne til den vedtagne lov om en aktiv beskæftigelsesindsats nr. 548 af 7/5-19, at Min Plan redskabet skal fornyes, så det bedre understøtter borgerens aktive deltagelse i egen sag og sikrer en klar arbejdsdeling mellem stat, kommuner og arbejdsløshedskasser i forhold til udvikling af it-understøttelsen af beskæftigelsesindsatsen.

Af bemærkningerne til lovforslaget pkt. 2.8.2., fremgår, at staten ikke længere vil understøtte, at Min Plan kan anvendes til at træffe afgørelser i og at det betyder, at al post med indhold, der er afgørende for borgernes rettigheder og pligter, fremover skal sendes til borgerens digitale postkasse.

STAR vil som led i implementeringsarbejdet frem imod lovens ikrafttrædelsesdato og inden for rammerne af lovforslaget, drøftet det fremtidige samspil mellem Min Plan og de kommunale it-systemer med KL og DAK, med henblik på at sikre en hensigtsmæssig integration. Endvidere udarbejdes der en brugervejledning til den nye it-understøttelse af Min Plan.